

Beste lezer,

Een jaarverslag is een unieke gelegenheid om terug te kijken en om iedereen te bedanken die het pleegzorgverhaal mee helpt waarmaken. En er zijn vele partners om te bedanken...

Pleegzorg is een intens gebeuren tussen pleegkinderen of pleeggasten, pleegzorgers, ouders en context. Het is een samenwerkingsverhaal met begeleiders, doorverwijzers en netwerken. Het is een verhaal van ontplooiing in een groeiende organisatie en een complexe maatschappij. Het is een verbindend verhaal van, door en voor vele mensen...

Een jaarverslag is ook een gelegenheid om aan de buitenwereld te tonen waar(voor) we als organisatie staan en waar we mee bezig zijn. En om zelf als organisatie hier stil bij te staan.

We kozen ervoor om het jaarverslag 2019 vorm te geven via verschillende themafiches. Themafiches die afzonderlijk te lezen zijn en samen een mooi geheel vormen. Met dank aan de stafmedewerker kwaliteitszorg en inhoudelijk beleid, de stafmedewerker samenwerking en projecten, alsook aan de medewerker(s) van het voortraject, die onderdoken in cijfers en verklaringen.

In de lijn van vorige jaren blijft pleegzorg een

sector in volle groei, met in 2019 in West-Vlaanderen 10,92 % méér hulpverlening aan pleegkinderen of pleeggasten dan in 2018. In 2019 begeleidde Pleegzorg West-Vlaanderen 1.562 pleegkinderen of pleeggasten. Op 31 december 2019 telden we 1.315 pleegkinderen/gasten in 1.010 actieve pleeggezinnen. Deze pleegkinderen, -gasten, hun ouders en context worden samen met de pleeggezinnen begeleid en ondersteund door een equivalentie van 119,3 VTE medewerkers (op 31/12/2019). Onze ontwikkeling als organisatie wordt beschreven in fiche 1. Begeleidingsinformatie is terug te vinden in fiche 6. In de andere fiches geven we per doelgroep de kern van onze werking nog gedetailleerder vorm in cijfers en grafieken.

Cijfers zijn belangrijk om tendensen te zien en beleid vorm te geven. Maar cijfers weerspiegelen ook verhalen. Mijn grootste wens is dat we een meerwaarde bieden in vele verhalen... 2019 was een intens en boeiend jaar, in ons kwaliteitsverslag gaan we hierop dieper in.

Nathalie Dessen, Algemeen Directeur
Pleegzorg West-Vlaanderen

Overzicht van de themafiches:

1. organisatiegroei en personeel	4. pleeggasten
2. pleegkinderen en jongeren	5. ouders
3. pleegzorgers	6. begeleidingen

De vernieuwde regelgeving inzake pleegzorg maakt dat bij een uithuisplaatsing pleegzorg de eerst te overwegen vorm van hulpverlening moet zijn. Sinds die nieuwe regelgeving in voege is (2014) blijft het aantal dossiers in pleegzorg jaar in, jaar uit stijgen. Evenwel betekent dit ook een voortdurende ontwikkeling en aanpassing van de organisatie. In wat hierna volgt, nemen we u mee in de organisatorische ontwikkelingen die pleegzorg West-Vlaanderen continu kent.

Organisatorische flexibiliteit!

Pleegzorg West-Vlaanderen blijft ook in 2019 groeien: er zijn meer vragen voor pleegplaatsingen van kinderen en van volwassenen met een beperking of psychische problematiek. Om deze pleegplaatsingen te realiseren hebben we meer pleegzorgers nodig. Om hen én de pleegkinderen/pleeggasten alsook de ouders/context van hen dan weer te begeleiden, groeit het aantal medewerkers binnen Pleegzorg West-Vlaanderen.

Groei betreft ook organisatiegroei met onder meer verbetering van interne processen, van de kwaliteit van de hulp- en dienstverlening, van de competenties van de medewerkers, van communicatie, van imago, naambekendheid, ... Om in de toekomst maximaal de hulp- en dienstverlening blijvend

waar te maken werkt Pleegzorg West-Vlaanderen expliciet aan de ontwikkeling van de eigen organisatie. Voor een succesvolle aanpassing is 'organisatorische flexibiliteit' noodzakelijk. Vooreerst toont dit zich in de organisatiestructuur: deze is continu in ontwikkeling om tegemoet te kunnen komen aan de noden die de groei van Pleegzorg West-Vlaanderen met zich meebrengt.

Het vermogen zich aan te passen aan veranderingen in de omgeving is een van de sleutelfactoren tot succes voor alle organisaties. Maar flexibiliteit is ook nodig op velerlei ander vlak, zo ook personele flexibiliteit. Dit betreft niet alleen de nood aan flexibele inzet van personeel, maar ook de mate waarin een organisatie aan de flexibiliteitsbehoefte van de medewerkers kan voldoen.

Reeds enige tijd hoorden we de roep naar inspraak inzake beleid, strategie, ... Met de galp hiervan in ons hoofd startten we in februari 2019 een participatief proces naar een strategische meerjarenplan. Het proces leidde tot een samen vormgegeven strategisch meerjarenplan: wat abstracter op niveau van de strategische en operationele doelstellingen en wat concreter op niveau van de acties. Acties die de doelstellingen moeten realiseren tussen september 2019 en eind 2023. Ook hier zie je de noodzaak aan flexibiliteit op velerlei vlak terugkomen. Zo brachten de medewerkers het belang naar voren om niet enkel in te zetten op verticale aansturing, maar ook op horizontale aansturing via bijvoorbeeld (thematische) overlegstructuren, om afstemming te zoeken in takenpakketten voor taakovernames, de dossieroverdrachten,... Deze acties bestaan naast andere maatregelen gericht op flexibele werkorganisatie zoals interne vacatures (in kader van bijvoorbeeld screening), het hanteren van een flexibele tijdsregistratie, flexbureaus, diverse verlofregelingen, ...

Personele groei in 2019

Om de constante groei in aantal modules en begeleidingen te kunnen volgen, komen er steeds meer medewerkers bij in de organisatie. Hieronder zie je het aantal medewerkers in dienst uitgedrukt in koppen op 31/12 van de afgelopen drie jaar én de vertaling naar actieve voltijdse equivalenten (VTE) op die dag (tabel 1 (T1)).¹

T1	# koppen	# VTE
31/12/2017	117	99,85
31/12/2018	127	108
31/12/2019	137	119,30

Bron: Eigen registratie PZWVL

De cijfers van de afgelopen drie jaren zijn gebaseerd op de rekenwijze van de

¹ Op 31/12 van het jaar tellen we de medewerkers die op het einde van die werkdag uit dienst gaan nog mee. Daardoor zit er een verschil in # koppen op 31/12 met de in- en uitstroom tussen 1/01 en 31/12. Ook zijn de verschillen in VTE's te verklaren door wijzigingen in de tewerkstellingsbreuk van medewerkers.

interprovinciale audit naar de pleegzorgdiensten. Door deze cijfers te hanteren kunnen we beleidsmatig de personeelsparameters in een interprovinciaal vergelijk zetten.

Op 1 januari 2014 startte Pleegzorg West-Vlaanderen met 91 medewerkers, op 31/12/2019 zijn er 137 effectieven. De stijging op 1 januari 2019 ten opzicht van 1 januari 2018 betreft 13 medewerkers (19 in en 6 uit) en is dus een toename van 9,77%.

De instroom van nieuwe medewerkers de voorbije jaren is als volgt (tabel 2 (T2)):

T2: IN	# koppen	# VTE
2014	15	12,4
2015	21	16,3
2016	12	9,1
2017	15	12
2018	12	11,10
2019	19	18,7

Bron: Eigen registratie PZWVL

Sinds de opstart kwamen er 94 nieuwe medewerkers in dienst. Wat 2019 betreft waren 2 van de nieuwe medewerkers mannen en 17 waren vrouwen. Van deze 19 nieuwe medewerkers waren er 14 jonger dan 35 jaar, 3 ouder dan 35 maar jonger dan 45 jaar en 2 ouder dan 50 jaar. Naast deze 19 hierboven vermelde nieuwe medewerkers telden we ook 3 tijdelijke jobstudenten en 3 stagiairs (zie verder).

In tabel 3 (T3) staat per jaar het aantal medewerkers genoteerd die in dienst zijn gekomen én gebleven tot 31/12/2019. De 19 in dienst genomen medewerkers in 2019, waren er allen nog op 31/12/2019.

T3	# aangeworven en nog in dienst op 31/12/2019
2014	11
2015	16
2016	9
2017	10
2018	10
2019	19

Bron: Eigen registratie PZWVL

Sinds het begin van Pleegzorg West-Vlaanderen verlieten ook 39 medewerkers de organisatie. In 2019 verlieten 6 medewerkers de organisatie. In tabel 4 (T4) tonen we die uitstroom in pleegzorg. De uitstroom gaat zowel over vrijwillige of verplichte einde van tewerkstellingen als over pensioneringen.

Over het algemeen is er weinig verloop binnen Pleegzorg West-Vlaanderen. De

T4: UIT	# koppen	# VTE
2014	6	3,7
2015	7	6,3
2016	7	5,3
2017	10	8
2018	3	2,8
2019	6	4,8

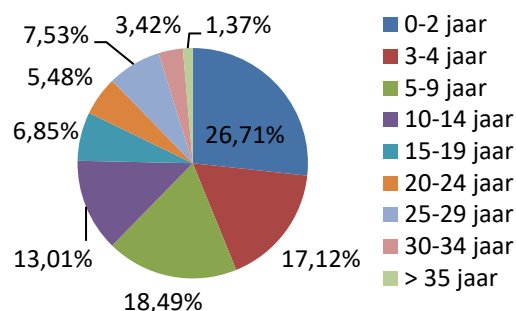
Bron: Eigen registratie PZWVL

uitstroom in 2019 betreft 6 medewerkers voor 4,8 VTE, waaronder 3 ontslagen, 1 overlijden, 1 pensionering en 1 einde contract. Op 1 januari 2019 gingen 5 medewerkers over van een vervangingscontract of contract bepaalde duur naar een contract onbepaalde duur. Later dat jaar kregen nog twee andere medewerkers een contractwijziging naar onbepaalde duur. Van de 19 aanwervingen gebeurden er 17 via een contract onbepaalde duur. Twee medewerkers kregen een vervangingscontract. Op 31/12/2019 zat er nog 1 medewerker met een vervangingscontract.

Dienstanciënniteit en leeftijd

In figuur 1 (F.1.) is het procentueel aandeel te vinden van de medewerkers verspreid over de jaren dienst. Pleegzorgdienstjaren van voor de fusie worden meegerekend. Hierbij zie je dat de dienstanciënniteit op 31/12/2019 voor 43% van de medewerkers lager is dan 5 jaar.

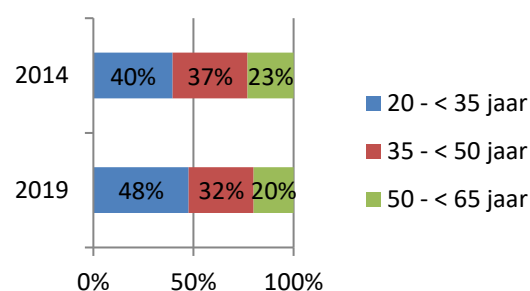
F.1: Procentuele verhouding dienstanciënniteit van de medewerkers

Bron: Eigen registratie PZWVL

De leeftijdsverdeling van het personeel (figuur 2 (F2)) toont dat de leeftijdsgroep 20- <35 jarigen steeds groter wordt.

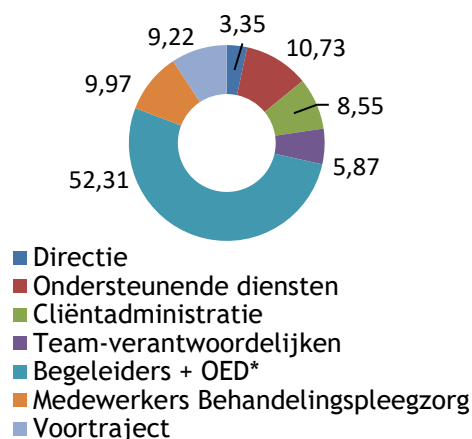
F.2: Procentuele verhouding leeftijdsgroepen op 31/12 van beoogde jaar

Bron: Eigen registratie PZWVL

Functie-inzet van medewerkers

De functionele verdeling van de 119,3 VTE medewerkers is als volgt op 31/12/2019:

Bron: Eigen registratie PZWVL

De inzet van nieuwe medewerkers was voornamelijk in de begeleidersfuncties. Dit gebeurde in kader van de groei en de

werkdruk verlaging. Daarnaast optimaliseerde de directie de personeelsinzet verder conform de organisatienoden. Zo kwamen er extra ondersteunende functies voor staf, patrimonium en communicatie.

Inzet van stagiairs

Pleegzorg West-Vlaanderen investeert in de volgende generatie via het aanbieden van stageplaatsen. Een stagiair geeft de organisatie vaak een verfrissende en externe kijk op de manier van werken. Het is een andere manier dan het aanbieden van vorming om actuele kennis en zelfs theorieën binnen te brengen in een organisatie. Zes stagiairs waren in 2019 actief binnen pleegzorg West-Vlaanderen. Dit betrof drie nieuwe stagiairs en drie stagiairs van wie de stage in 2018 aanving. Van deze stagiairs studeerden er 3 aan een hogeschool maatschappelijk assistent (# 2) of toegepaste psychologie (# 1), 2 stagiairs studeerden orthopedagogie aan de universiteit en 1 stagiair volgde de opleiding tot 'Opgeleide ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting' in een centrum voor Volwassenonderwijs.

Dank aan vrijwilligers

Ook in 2019 kon Pleegzorg West-Vlaanderen beroep doen op heel wat vrijwilligers, waarvoor dank. Uiteraard kan pleegzorg West-Vlaanderen eerst en vooral beroep doen op 1.010 pleeggezinnen die hun huis delen met een pleegkind of pleeggast. De inzet van al deze pleegzorgers is van onschatbare waarde.

Behalve dagdagelijkse inzet van onze pleeggezinnen zijn er ook pleegzorgers die als vrijwillige medewerker binnen het selectieteam, de vorming en de infosessies meehelpen. Tevens zijn er vrijwilligers die gedreven zijn om pleegzorg kwalitatief te verbeteren. Deze onbezoldigde vrijwilligers bestaan uit (ex-)pleegjongeren, (ex-)pleegzorgers, (ex-)pleeggasten en ouders van (ex-)pleegkinderen. Zij komen op regelmatige basis bijeen om over verbeterthema's mee na te denken en adviezen te geven.

In 2019 ontvingen zo een 60 vrijwilligers een bedankingskaartje voor hun inzet tijdens de week van de vrijwilliger (eind februari-begin maart).

Een pleegkind is een minderjarige die in een pleeggezin woont. Het zijn gewone kinderen met het enige verschil dat ze een tijdje in een ander gezin wonen, een pleeggezin. Dit is soms voor enkele maanden of enkele jaren of zelfs vele jaren. Soms enkel tijdens weekends en vakanties. Ze wonen bij een pleeggezin omdat hun ouders het moeilijk hebben. Op 17 november 2019 werden 980 gehaakte popjes opgehangen in kader van een gezamenlijke PR-campagne van de 5 provinciale pleegzorgdiensten. Deze popjes symboliseren het aantal Vlaamse kinderen die op dat moment nog een thuis zochten. In deze themafiche beschrijven we aan de hand van cijfers en andere informatie de pleegkinderen en pleegjongeren van 2019.

Uniek en divers

Ofschoon pleegkinderen het liefst 'gewoon' willen zijn, zijn ook zij uniek en divers. Elk van hen heeft een eigen verhaal, een eigen parcours in de jeugdhulp en in pleegzorg. In deze themafiche beschrijven we aan de hand van registraties cijfermatig de kinderen en jongeren die via pleegzorg West-Vlaanderen in een ander gezin wonen.

Pleegzorg West-Vlaanderen begeleidde in 2019 1.562 van de 8798 Vlaamse pleegkinderen (of pleeggasten)². Dit is 17,75%

² De cijfers voor deze themafiche komen uit het algemeen programma BinC (getrokken op 17/03/2020), het registratieprogramma van

van het aantal pleegkinderen of pleeggasten in Vlaanderen. 1.562 is de som van de op 1/01/2019 in Pleegzorg West-Vlaanderen aanwezige pleegkinderen en pleeggasten met de 339 pleegkinderen of pleeggasten die in 2019 in Pleegzorg West-Vlaanderen startten. De cijfers uit BINC zijn gebaseerd op het rijksregisternummer zodat er geen dubbelstellingen voorkomen.³ Vanuit onze

Pleegzorg West-Vlaanderen en het specifieke registratieprogramma ('regi') van het voortraject.

³ Het aantal unieke jongeren telt het aantal koppen. Wanneer we spreken over dossiers dan gebeurt het dat een pleegkind/-jongere of pleeggast die een onderbroken hulpverlening heeft bij het hervatten van de hulpverlening een nieuw dossier krijgt. Dit is

eigen registratie weten we dat 75 pleegkinderen of -jongeren (-18 jarigen) met een beperking door onze dienst op 31/12/2019 begeleid werden. In de loop van 2019 ging ook de begeleiding van 25 minderjarigen over naar de begeleidingsteams voor de pleeggasten. Anders dan voorheen betrof dit niet enkel de overgang van +18 jarigen zonder voortgezette jeugdhulp, maar ging het ook over 9 minderjarigen tussen de 16 en 18 jaar waar een extra VAPH ondersteuning voor nodig geacht werd (én waarvan ingeschat werd dat zij sowieso later naar de meerderjarigenwerking zouden overgaan).

M/V verhouding

De verhouding meisjes en jongens onder de pleegkinderen en -jongeren is in Pleegzorg West-Vlaanderen 51,34% jongens en 48,66% meisjes. In concrete cijfers betekent dit 802 jongens (of mannen) en 760 meisjes (of vrouwen). Deze verhouding is gelijkaardig als elders voor pleegzorg in Vlaanderen.

Het aantal (unieke) pleegkinderen en -gasten die in 2019 in pleegzorg startten voor West-Vlaanderen, is 339. Daarvan zijn er 187 jongens (of mannen) en 152 meisjes (of vrouwen). Provinciaal zien we voor 2019 in West-Vlaanderen 10,32% meer jongens (of mannen) in pleegzorg starten dan meisjes (of vrouwen). In 2019 verlieten meer jongens (# 139) pleegzorg dan meisjes (# 117). Tegenover enkele jaren geleden zien we dus dat de geslachtsverhouding die toen lichtjes overhelde naar meer meisjes verdwijnt.

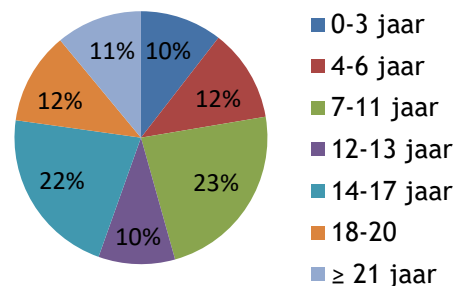
Tussen 2015 en 2019 stijgt het aandeel jongens in pleegzorg West-Vlaanderen. Er is een groter aandeel jongens die starten in pleegzorg, maar ook een groter aandeel jongens die pleegzorg verlaten. Op 5 jaar BINC registratie stellen we vast dat er een procentuele stijging is van 6,18% meer jongens (of mannen) en 5,79% minder meisjes (of vrouwen) in pleegzorg.

zo wanneer de periode tussen de ene hulpverlening en de andere hulpverlening langer dan 60 dagen is. Dit maakt dat het aantal dossiers hoger is dan het aantal unieke jongeren die in een jaar begeleid worden.

Leeftijd van pleegkinderen?

De leeftijdsverdeling van 1.411 pleegkinderen, -jongeren en -gasten is zichtbaar in figuur 1 (F.1).⁴

F.1: Leeftijd van pleegkinderen, -jongeren en -gasten in 2019.

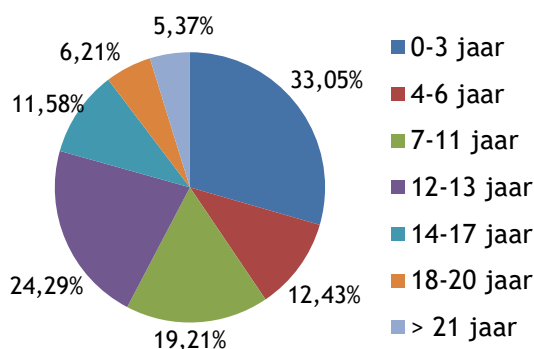
Bron: BINC registratie

We stellen vast dat van bij het begin van de BINC registratie in 2015 tot op heden er geen toename in het totale aandeel 0-3 jarigen is, noch voor het aandeel van de 4-6 jarigen of 7-11 jarigen en dit ondanks de inspanningen voor pleegzorg bij de uithuisplaatsing van jonge kinderen. In de aanmeldingen voor pleegzorg, alsook in de opgestarte dossiers in 2019 zien we wel invloed van deze aanpak en focus.

De leeftijd van pleegkinderen, -jongeren en -gasten bij instroom in 2019 toont zich voor West-Vlaanderen in figuur 2 (zie F.2). Daar zien we dat de 0-3 jarigen 33% van de in 2019 opgestarte dossiers zijn en de 4-6 jarigen nog eens 12%. In West-Vlaanderen is het aandeel van de leeftijdsgroep (0-6 jaar) 8% hoger dan elders in Vlaanderen.

⁴ In deze cijfers zitten echter ook de volwassenen binnen pleegzorg vervat. Vanaf 18 jaar en ouder geeft BINC geen sluitend cijfer over het aandeel pleegjongeren en het aandeel pleeggasten. Tevens is er geen beginregistratie nodig voor +18 jarigen die starten in pleegzorg. De pagina wordt dan ook nooit geopend waardoor er ook geen record is. Dit verklaart ten dele het verschil tussen het aantal dossiers met beginregistratie en het aantal opgestarte dossiers.

F.2: Leeftijd van pleegkinderen, -jongeren en -gasten bij instroom in 2019.

Bron: BINC registratie

Nationaliteit en herkomst van de pleegkinderen

In pleegzorg West-Vlaanderen zijn er voornamelijk jongeren met de Belgische nationaliteit (tabel 1 (T.1.)). Voor net iets minder dan één op de zes jongeren is de nationaliteit niet bevraagd of onbekend. Hetzelfde geldt voor de registratie van land van herkomst. In 2017 was dit nog 1 op 5 jongeren.⁵

T.1. Nationaliteit en herkomst van de pleegkinderen, -jongeren en -gasten in PZWVL.

	naar nationaliteit	naar herkomstland
Niet bevraagd	12	/
Onbekend	206	217
Belg(ië)	1.245	1.219
Niet-Belg(ië)	99	126
TOTAAL	1.562	1.562

Bron: BINC registratie

In tabel 2 (T.2) zien we op basis van de BINC-registratie onder de 313 van de 339 gestarte unieke pleegkinderen en pleeggasten, er 36 dossiers zijn van niet-begeleide minderjarigen (NBM). Dit is ruim 10%, de instroom van NBM blijft toenemen! Met hieronder opmerkelijk

⁵ De nationaliteit, het land van herkomst en de aanduiding omtrent begeleide minderjarige of niet is onduidelijk voor wie registreert. Het is dan ook onduidelijk vanwaar de cijfers uit de BINC registratie komen. De nationaliteitsgegevens zijn meestal al in BINC ingevuld bij opstart, net als de herkomst.

veel meer jongens dan meisjes, namelijk 30 jongens en 6 meisjes.

T.2. Niet-Begeleide Minderjarige jongens en meisjes ingestroomd in PZWVL.

	jongens	meisjes
2016	26	/
2017	12	3
2018	25	4
2019	30	6

Bron: BINC registratie

Wat is de dagbesteding van pleegkinderen?

Uit de BINC registratie kunnen we voor de in 2019 opgestarte dossiers de dagbesteding halen. Deze is veelal school (65,35%), waaronder ook deeltijds onderwijs of leercontract en persoonlijke ontwikkelingstrajecten (1,31%) worden meegeteld. Dit is een daling van bijna 12%. In 33,23% van de opgestarte dossiers zijn de kinderen nog niet schoolgaand. Dit is een stijging van ruim 12%. Het is een logisch gegeven dat samenhangt met de toename van zeer jonge kinderen bij de instroom in pleegzorg in 2019.

In West-Vlaanderen volgen 57% van de schoolgaande kinderen het gewone kleuteronderwijs, basis onderwijs en ASO, TSO, KSO, BSO, deeltijds onderwijs of midden jury, hoger onderwijs en de onthaalklassen anderstaligen. 7% van de startende pleegkinderen volgen onderwijs in het buitengewoon onderwijs. Deze leerlingen zitten vrij verspreid in het buitengewoon kleuteronderwijs (#1), het buitengewoon lager onderwijs (# 12) en het buitengewoon secundair onderwijs (# 10). Van de dossiers met aangeduide beginregistratie zijn er 178 kinderen (i.e. 54,72%) zonder schoolachterstand uitgedrukt in jaren (zie tabel 3 (T.3)). Voor 30,18% van de kinderen is 'schoolachterstand' nog niet van toepassing wat voornamelijk slaat op de nog niet schoolgaande kinderen.

Weliswaar heeft 1 op de 10 kinderen wel een schoolachterstand. Hiermee ligt het aandeel van kinderen in pleegzorg West-Vlaanderen die schoolachterstand hebben net wat lager

dan elders bij pleegkinderen in Vlaanderen (12,3%).

T.3. Schoolachterstand van pleegkinderen en pleeggasten bij instroom in PZWVL in 2019.

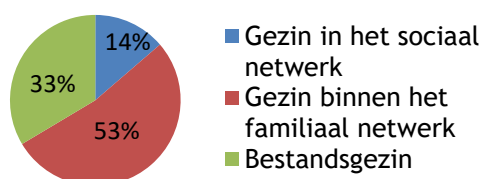
# Jaren schoolachterstand	#	%
0	178	54,27%
1	24	7,32%
2	8	2,44%
3	1	0,30%
>3	2	0,61%
n.v.t.	99	30,18%
Niet ingevuld	16	4,88%

Bron: BINC registratie

Verblijf van de pleegkinderen?

Bij twee derde van de kinderen in Pleegzorg West-Vlaanderen spreken we over 'netwerkpleegzorg' omdat ze verblijven bij iemand uit het netwerk van henzelf of van hun ouders of bij een familielid (figuur 3 (F.3.)). Concreet verbleven in 2019 53 % pleegkinderen/jongeren in het familiaal netwerk en 14 % in het eigen sociaal netwerk. 33% van de pleegkinderen/-jongeren verblijven in 2019 in een bestandsgezin. Meer uitleg over de bestandsgezinnen in de specifieke fiche over pleegzorgers.

F.3.: Type pleeggezin waar pleegkinderen/-jongeren verblijven.

Bron: Eigen registratie

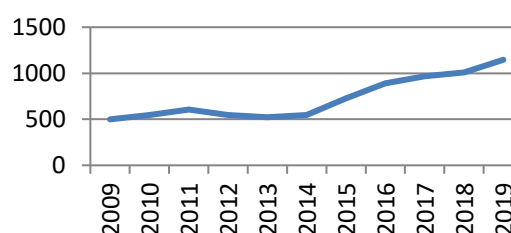
Aanmeldingen van kinderen voor pleegzorg.

Pleegzorg is soms op vraag van de ouders, soms in samenspraak tussen ouders en hulpverlening, en soms wordt het opgelegd door de jeugdrechter. In pleegzorg spreken we over het 'aanmelden van kinderen'. In 2019 kregen we 1.146 aanvragen voor pleegzorg. Dit is de som van het aantal keren dat er een aanmelding voor een module

gebeurde, zowel vrijwillig als via de rechtbank.

Figuur 4 (F.4.) toont het aantal aanmeldingen per jaar. Tussen 2009 en 2014 bleef het aantal aanmeldingen redelijk stabiel, terwijl deze de laatste jaren sterk stijgt: sedert 2014 kent Pleegzorg West-Vlaanderen een totale stijging van 109,51% in aanmeldingen. Nadat voor 2018 de stijging ten aanzien van 2017 aanzienlijk lager lag, namelijk maar 4,24% in vergelijking met de stijging tussen 2017 en 2016, is de stijging in 2019 ten aanzien van 2018 sterk toegenomen, namelijk 13,69%.

F.4.: Aantal aanmeldingen/jaar (2009-2019)

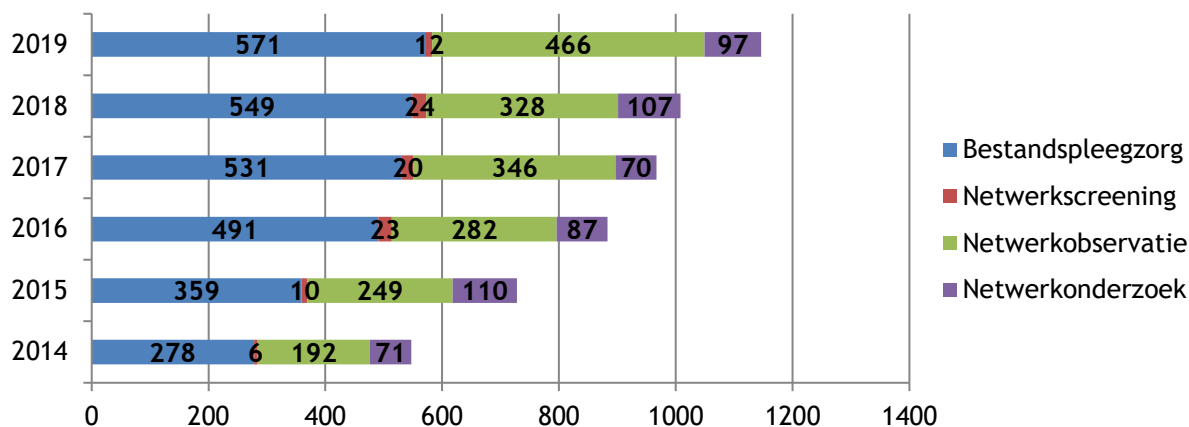
Bron: Eigen registratie

De aanmelding van kinderen voor pleegzorg(modules) gebeurt rechtstreeks (RTH) of niet rechtstreeks (NRTH). Voor de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp zijn dit aanmeldingen voor ondersteunende pleegzorg crisis (OP Crisis), korte duur (OP KD) en lage frequentie (OP LF). In de niet rechtstreeks jeugdhulp betreft dit aanmeldingen voor de perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorgmodules. In 2019 waren de 'aanmeldingen' voor bestandspleegzorg als volgt verdeeld: 398 voor RTH en 173 voor NRTH (zie lager voor meer uitleg rond de resultaten van beide soort aanmeldingen).

De meeste bestandsvragen krijgen we in verhouding voor nog niet-schoolgaande kinderen 0-2 jaar (44%) (zie tabel 4 (T.4.)). In totaal betreft 62% van de aanmeldingen voor bestandspleegzorg kinderen onder de zes jaar. In de aanmeldingen voor bestandspleegzorg zien we de invloed van pleegzorg als eerste optie bij uithuisplaatsing van jonge kinderen.

Het aandeel van jonge kinderen (0-6 jaar) onder de aangemelde kinderen voor bestandspleegzorg ligt nog een stuk hoger dan het aandeel kinderen in die leeftijdscategorie die effectief in pleegzorg startten (zie hoger

Figuur 5: Jaarlijkse verhoudingen tussen de mogelijkheden na aanmelding (2014-2019).

Bron: Eigen registratie

figuur 2 (F.2.): 33% van de instroom is 0-3 jaar, 12 % is 4-6 jaar).

De staafverdelingen in figuur 5 (F.5.) geven de jaarlijkse evolutie van het aantal aanmeldingen inzake bestandspleegzorg en

bij een aanmelding voor bestandspleegzorg. De 571 aanmeldingen voor bestandspleegzorg in 2019 is een stijging ten opzichte van 2018 van 4%. Deze stijging bevindt zich volledig in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp (in

T.4. Leeftijd bij aanmelding voor bestandspleegzorg

0-2	44 %
3-5	18 %
6-11	27 %
12 +	11 %

Bron: Eigen registratie

netwerkpleegzorg (via netwerkobservatie)⁶, alsook het aantal netwerkscreeningen⁷. Eveneens geeft de tabel de evolutie aan van het aantal netwerkonderzoeken⁸ die startten

⁶ Bij netwerkobservatie neemt iemand uit het netwerk van het gezin, kind of gast de zorg al op voor dit kind of deze gast. De dienst voor pleegzorg observeert dit en kan de situatie als een pleegzorgverblijf erkennen. Binnen een periode van 6 maanden wordt uitgezocht wat de krachten en eventuele werkpunten zijn. Op het einde van dit traject formuleert Pleegzorg West-Vlaanderen een advies over al dan niet behoud van dit pleegzorgverblijf.

⁷ Wanneer mensen in het netwerk van het gezin, kind of gast de zorg voor dit kind of deze gast willen opnemen wijst een netwerkscreening uit of de voorgestelde match (link tussen kandidaten en het kind of gast) al dan niet aangewezen is. Het kind of de gast verblijft nog niet bij de kandidaten op het moment dat Pleegzorg West-Vlaanderen betrokken wordt.

⁸ Via een netwerkonderzoek wordt na aanmelding van een kind voor pleegzorg door

Netwerkonderzoek na aanmelding

Bij aanmeldingen voor bestandspleegzorg gebeurt er in Pleegzorg West-Vlaanderen standaard de afweging of een netwerkonderzoek (NWO) aangewezen is. De 97 aanmeldingen voor NWO betreft zowel vragen van externen als interne vragen naar extra ondersteuning binnen pleegzorgbegeleidingen (# 28). Voor deze 28 netwerkonderzoeken was er een vraag naar extra ondersteuning door een ander gezin binnen een lopende pleegzorgbegeleiding. Deze is 17 keer gevonden:

- 13x kon een ondersteunend netwerk worden geactiveerd,
- 2x gebeurde een netwerkscreening,
- 2x ontstond er een bijkomende plaatsing via ondersteunende pleegzorg lage frequentie.

In het totaal gebeurden er in 2019 117 netwerkonderzoeken: 71 aanvragen van 2019 en 46 aanvragen vanop de wachtlijst uit 2018. Van de afgeronde netwerkonderzoeken (# 117) zijn de resultaten zichtbaar in tabel 4 (T.4.).

een contactpersoon-aanmelder nagegaan of er in het netwerk van het gezin, kind of gast kandidaten zijn om de zorg voor dit kind of deze gast op te nemen.

T.4. Resultaten van de NWO

	#	%
Start netwerkobservatie	19	16,24%
Start netwerkscreening	3	2,56%
Geen resultaat/resultaat buiten pleegzorg	36	30,77%
Teruggetrokken tijdens NWO	6	5,13%
Teruggetrokken na vraagverheldering	53	45,30%
Som	117	100%

Bron: Eigen registratie

Voor 19 aanmeldingen leidde het NWO tot netwerkobservaties: 13x bij de grootouders, 3x binnen het familiaal netwerk en 7x in het ruimer sociaal netwerk.

Drie aanmeldingen voor NWO resulteerden in een netwerkscreening telkens binnen het familiaal netwerk. Indien bij het NWO immers blijkt dat er een kandidaat is voor een netwerkpleegplaatsing kan een netwerkscreening gestart worden. Dit komt neer op een onderzoek naar de match alvorens het kind of de gast geplaatst wordt.

Het NWO leverde 36x geen resultaat op binnen netwerkpleegzorg:

- 15x was er geen aanbod in het netwerk en kwamen de aanmeldingen toch nog op de wachtlijst bestandspleegzorg.
- 2x vonden we geen aanbod in het netwerk. Gezien het aanmeldingen voor volwassenen waren, zochten we via een zoekertje een bestandspleeggezin.
- 13x startte geen pleegzorg, maar werd er een ondersteunend netwerk gevonden voor dagbezoeken, uitstapjes begeleid bezoek, plan voor de toekomst, ...
- 3x werd het NWO resultaat met aanbod binnen pleegzorg niet weerhouden door de aanmelder of de pleegzorgdienst.
- 3x gingen betrokkenen niet in op het aanbod van het netwerk.

Zes keer gebeurde er een stopzetten van het NWO. Tijdens het NWO proces kozen de betrokkenen voor een andere oplossing buiten pleegzorg.

Als dienst registreren we zelf ook de reden waarom aanmeldingen na vraagverheldering voor een NWO teruggetrokken worden (# 53 in 2019). De redenen zijn uiteenlopend:

- 4x was het eigenlijk geen vraag naar pleegzorg;
- 7x was er een probleem van communicatie omtrent de verwarring tussen NWO en netwerkscreening of kon er geen contact meer gelegd worden;
- 18x was er een andere oplossing gevonden op het moment dat het NWO kon starten.
- 24x kozen de betrokkenen niet deel te nemen aan een NWO. Redenen hiervan zijn dan weer niet willen dat er steun

de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp stellen we een lichte daling (van 192 naar 173) in het aantal aanmeldingen bestandspleegzorg vast). De 466 aanmeldingen voor netwerkobservatie tonen een enorme toename ten opzichte van 2018: namelijk 42,07%. Sinds het decreet Pleegzorg in voege is, is er jaarlijks een toename voor netwerkobservatie (zie figuur 5): in 2014 waren er 192 aanmeldingen met een netwerkobservatie en in 2019 waren dit er 466! Dit is met 59% meer dan een verdubbeling! Na een toename aan vragen voor netwerkonderzoeken (NWO) in 2018 lopen deze vragen in 2019 wat terug. We kregen in 2019 97 aanmeldingen voor een NWO. Op 31/12/2019 stond er nog 1 NWO op de wachtlijst en waren er nog 25 NWO lopende. Tenslotte waren er ook 12 aanmeldingen voor netwerkscreening in 2019.

Resultaten van RTH aanmeldingen

Het aantal aanmeldingen voor de RTH modules in pleegzorg West-Vlaanderen is sinds de start van het voortraject in 2009 verdrievoudigd. In de specifieke fiche over de begeleidingen in 2019 beschrijven we hoe tussen de start van de BINC registratie in 2016 en eind 2019 in West-Vlaanderen 26% meer begeleidingen lopen binnen de rechtstreeks toegankelijke hulpverlening.

Figuur 6 toont het aantal aanmeldingen voor de rechtstreeks toegankelijke modules per jaar van 2014 tot 2019. Vanaf 2015 blijven deze aanmeldingen stijgen, met zelfs een snellere stijging in 2019. Bij ondersteunende pleegzorg (OP) vangt een gezin een pleegkind (of pleeggast) op zolang als nodig: een paar dagen, een paar weken, een paar maanden of af en toe tijdens weekends en vakanties. Van bij het begin is al duidelijk dat de opvang beperkt zal zijn. Het toekomstperspectief ligt bij een OP niet in het pleeggezin. Pleegzorg West-Vlaanderen ontving in 2019 398 bestandsaanmeldingen voor OP waarvan

- 192 OP crisis,
- 69 OP korte duur en
- 137 OP lage frequentie (zie figuur 7 (F.7.)).

Er is een stijging van 14,29% in aanmeldingen OP crisis. Deze aanmeldingen gebeuren vooral voor nog niet-schoolgaande kinderen: 68,23%. De grootste toename in aantal aanmeldingen tellen we echter voor OP crisis voor 6 tot 11 jarigen: van 14,88% in 2018 naar 25% in 2019.

De toename in bestandsaanmeldingen voor OP crisis is er ook bij andere partners in het crisisnetwerk. Drie elementen die wat duiding geven:

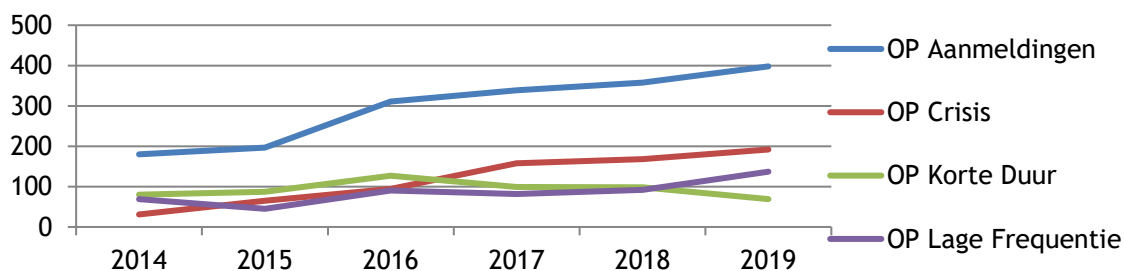
- Behalve een toename in aantal crisisvragen is het duidelijk dat de goede samenwerking met het crisismeldpunt een grote rol speelt in het grote aandeel (zeer) jonge kinderen.
- Crisisvragen voor kinderen jonger dan zes jaar worden altijd aangemeld bij pleegzorg.

- De toename voor de leeftijdsgroep 6 tot 11 jarigen is te verklaren door de melding aan het crisismeldpunt dat we als Pleegzorg West-Vlaanderen ook een aanbod voor OP crisis hebben voor wat oudere kinderen.

Het aandeel gerealiseerde plaatsingen na bestandsaanmeldingen voor OP crisis is sterk gestegen (Figuur 7). Waar we de voorbije jaren rond de 23% van de aanmeldingen voor OP crisis konden realiseren, was dit in 2019 43%. Meer en meer pleegzorgers doen ook gericht een aanbod binnen de module OP crisis. De grote toename aan aanmeldingen voor OP crisis maakt ook dat -ofschoon we meer OP crisis plaatsingen realiseerden- er ook een toename van 4% in de teruggetrokken vragen bij een aanmelding OP crisis is: van 24% van de aanmeldingen naar 28% van de aanmeldingen.

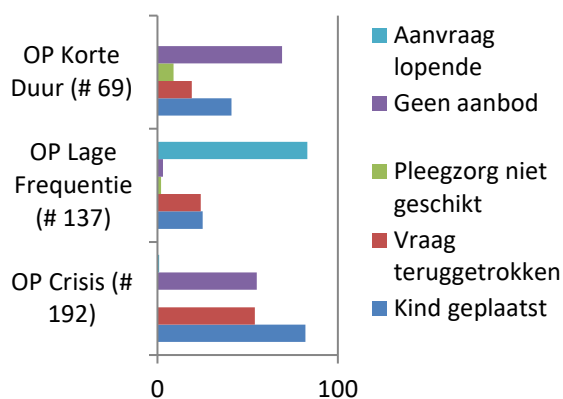
Gezien de crisis situatie verkennen aanmelders verschillende mogelijke oplossingen. Dat er dus veel aanmeldingen teruggetrokken worden, is hiermee te verklaren. Weliswaar vergt een crisissituatie een snel handelen vanuit elke voorziening en wordt er ook bij pleegzorg kort op de bal gespeeld met de pleegzorgers die crisisopvang aanbieden. Meermaals staat een pleeggezin klaar voor een crisisopvang en moeten we het gezin afbellen omwille van een teruggetrokken aanmelding. Dit vraagt veel flexibiliteit van de pleegzorgers.

Figuur 6: Aantal aanmeldingen voor de rechtstreeks toegankelijke modules per jaar van 2014 tot 2019

Bron: Eigen registratie

Figuur 7: Resultaten van de aanmeldingen binnen OP

Bron: Eigen registratie

De gestage stijging voor OP lage frequentie (F.6.; bv. weekend in de maand of elke vakantieperiode) zit verspreid over alle leeftijden, behalve deze van de kleuters, en ondervindt een invloed van de algehele stijging in OP aanmeldingen. Slechts voor 18% van de aanmeldingen voor OP lage frequentie (# 137) konden we een ondersteunende plaatsing realiseren. Ongeveer 61% van de aanmeldingen kwamen op de wachtlijst. Een mogelijke verklaring is een verschil in vraag en in aanbod in deze module. Zo zijn de profielen van pleegzorgers die deze module aanbieden niet zo goed afgestemd op de aanvragen die we krijgen, wat verklaart waarom we hier moeilijker kunnen matchen. Zo bieden pleegzorgers regelmatig een aanbod voor kleuters die in een voorziening verblijven (en dus niet bij ouders), maar hebben we hier heel weinig aanmeldingen voor. Eveneens zorgt de frequentie die pleegzorgers bieden voor een moeilijke match: bijvoorbeeld als de vraag OP LF (bv. elke twee weken) groter is dan de frequentie die een pleeggezin kan bieden (bv. maandelijks).

In 2019 konden we op 59% van de bestandsaanmeldingen voor ondersteunende pleegzorg korte duur ingaan. Dit is een sterke stijging, zelfs na de stijging van vorig jaar. In 2018 konden we 53% van de bestandsaanmeldingen voor OP korte duur realiseren, terwijl dit tot dan rond de 40% schommelde.

Resultaten van NRTH aanmeldingen

Voor de niet rechtstreeks toegankelijke hulpverleningsmodules (NRTH) van Pleegzorg West-Vlaanderen gebeurden 173 aanmeldingen in 2019. Hiervan waren 88 aanvragen perspectiefzoekende pleegzorg (PZ Pleegzorg), 82 perspectiefbiedende pleegzorg hoge frequentie (PB Pleegzorg HF) en 3 aanvragen perspectiefbiedende pleegzorg lage frequentie (PB Pleegzorg LF).

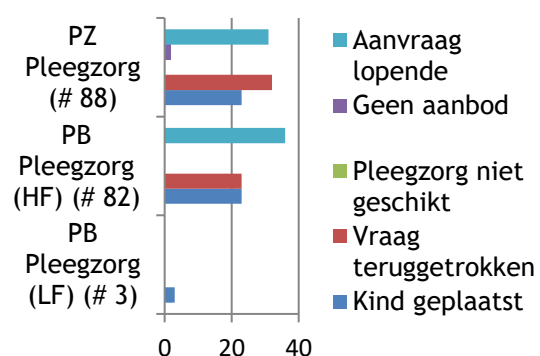
Ongeveer de helft van de aangemelde kinderen binnen de NRTH is jonger dan 3 (dit is een stijging in vergelijking met de 40% van vorig jaar) en meer dan 70% is jonger dan 6 jaar. Hoewel we in 2019 weer minder kinderen aangemeld kregen binnen de niet-rechtstreekse modules tegenover de voorgaande jaren krijgen we in verhouding wel steeds jongere kinderen aangemeld.

Figuur (figuur 8 (F.8.)) geeft de resultaten per soort module in de NRTH modules in 2019 weer.

In vergelijking met 2018 is het aantal perspectiefzoekende aanmeldingen (# 88) in 2019 een beetje gestegen. De PB Pleegzorg (HF) is echter met 22,64% gedaald: van 106 aanmeldingen in 2018 naar 82 aanmeldingen in 2019.

In 2019 zijn er minder teruggetrokken aanvragen binnen PZ pleegzorg: 28% tegenover 51% in 2018. We stellen tevens vast dat 'in hoogdringendheid aanmelden' maakt dat de contactpersoon-aanmelder bij aanmelden op basis van weinig (of geen)

Figuur 8: Resultaten van de aanmeldingen binnen PZ en PB pleegzorg

Bron: Eigen registratie

informatie aanmeldt en dat de aanmelding soms niet ‘perspectiefzoekend’, maar ‘perspectiefbiedend’ moet zijn. Dergelijke aanmeldingen zullen dan ook officieus opnieuw geïndiceerd worden. Vorig jaar verklaarden we reeds dat een aanmelding ‘in hoogdringendheid’ ook bij verschillende voorzieningen gebeurt. Het gaat hier dan vaak niet om een gerichte vraag naar pleegzorg, pleegzorg is één van de vele mogelijke oplossingen.

Van de 88 aanmeldingen voor perspectiefzoekende pleegzorg realiseerde Pleegzorg West-Vlaanderen 23 plaatsingen. Ook deze aanmeldingen gebeurden voor meer dan 50% van de aanmeldingen voor kinderen jonger dan 3 jaar. Kijken we naar kinderen jonger dan zes jaar (tot einde kleuterklas), dan gaat dit over net geen 3/4de van de aanmeldingen voor perspectiefzoekende pleegzorg.

De 82 aanmeldingen voor perspectiefbiedende pleegzorg gaan voor 45% van de aanmeldingen over niet-schoolgaande kinderen. In het totaal aantal aanmeldingen voor perspectiefbiedende pleegzorg gaat 71% van de aanmeldingen over kinderen ook hier weer onder de zes jaar. Pleegzorg West-Vlaanderen kon voor 28% van de aangemelde kinderen een aanbod bieden binnen een perspectiefbiedend pleeggezin. Dit is 6% meer gerealiseerde plaatsingen dan in 2018 voor deze module. Deze cijfers betreffen ook enkel de kinderen die in 2019 aangemeld werden én in een pleeggezin gestart zijn. Kinderen die voor 2019 aangemeld zijn, zitten niet in deze cijfers. Ook hier werd 28% van de aanmeldingen teruggetrokken door de contactpersoon-aanmelder. Eind 2019 was de aanvraag van 36 kinderen lopende. Voor deze kinderen zal ofwel een pleeggezin (een ‘match’) gevonden worden ofwel komen deze kinderen op de wachtlijst terecht.

Blijven wachten op een thuis

Kinderen die aangemeld worden voor perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorg, waar er geen aanbod voor is en wiens aanmelding niet is teruggetrokken, komen op een wachtlijst voor Pleegzorg West-Vlaanderen. De wachtlijst bestaat dan ook uit

kinderen die vóór 2019 aangemeld werden, alsook die kinderen (max. # 36) waarvan de aanvraag voor perspectiefbiedende pleegzorg op 31/12/2019 nog lopende was én waar er geen pleeggezin voor gevonden wordt.

In 2019 vonden we voor 36 van de 120 kinderen die op 31/12/2018 op de wachtlijst perspectiefzoekend en perspectiefbiedend stonden een pleeggezin. Tabel 5 (T.5.) toont de situatie van de kinderen per module op de wachtlijst op 31/12/2019.

T.5. Situatie van aangemelde kinderen op de wachtlijst (31/12/2019)

<i>Perspectiefbiedende</i>	
Intake gebeurd, maar nog geen match	21
Wachtlijst	73 (waaronder 17 brussen)
On hold	9
Gerealiseerd in 2019	36
<i>Perspectiefzoekende</i>	
Intake gebeurd, maar nog geen match	0
Wachtlijst	21
On hold	9
Gerealiseerd in 2019	23

Bron: Eigen registratie

Voor de perspectiefzoekende situatie is er vaak een hoogdringendheid waardoor de werkelijk ‘actief’ wachtende aangemelde kinderen in deze module ook niet het werkelijke cijfer toont. Tevens zijn voor de perspectiefzoekende en -biedende module in het totaal 102 aanmeldingen teruggetrokken. Ook voor ondersteunende pleegzorg lage frequentie hebben we een wachtlijst, deze telt 105 kinderen en volwassenen. Ten slotte begrijpen we ook dat ondanks het actieve beheer van de wachtlijst niet alle aanmeldingen nog ‘actief’ zijn. Pleegzorg is voor kinderen die immers jaren op de wachtlijst staan. Aanmelders houden kinderen soms jaren op de wachtlijst omdat ze overtuigd zijn van de meerwaarde van een gezin, ook al weten ze dat deze piste misschien niet meer zo realistisch is.

Niettemin is het duidelijk dat de aanmeldingen of vraagzijde groter is dan deze van het aanbod dat onze gezinnen doen.

"Mijn pleegbroer lijkt op Gertje van Samson, want die moet ook altijd op zijn liefje wachten..."

uit een brief bij de Studio100steboven PR-campagne.

Blijven zoeken naar gezinnen is dan ook een constante!

Een warme thuis, een warme oproep!

Pleegkinderen zijn over het algemeen heel tevreden over pleegzorg als hulpverleningsvorm en ook het specifieke pleeggezin als nieuwe 'thuis' krijgt goede punten. Dat blijkt uit een kwalitatief

belevingsonderzoek van de Vrije Universiteit Brussel dat in juni 2017 afgerond werd. Het is dan ook belangrijk om voor al die kinderen op een wachtlijst bij pleegzorg te blijven zoeken naar een geschikte thuis! In 2019 werd de campagne Studio100steboven gelanceerd en was het tekort aan pleeggezinnen voor 980 kinderen in Vlaanderen één van de problemen waar men in de televisiereeks 'Make Belgium Great Again' tijdens de pleegzorgweek de aandacht op vestigde. Na de televisieuitzending volgde op 23 november in elke provincie een grootse infodag.

Wilt u een pleegkind een thuis bieden? Wilt u een infomoment bijwonen? Kijk dan gerust op de website www.pleegzorgvlaanderen.be/west-vlaanderen

Pleegzorgers geven aan kinderen of aan gasten met een beperking en/of een psychiatrische problematiek een stabiele opvoedingsomgeving, een thuis. Zonder pleegzorgers die hun huis open stellen voor niet-eigen kinderen of mensen met een beperking en/of psychiatrisch problematiek, al dan niet uit de familie, bestaat de dienst Pleegzorg West-Vlaanderen niet. In deze fiche beschrijven we wie de pleegzorgers in West-Vlaanderen zijn en welk aanbod ze geven aan pleegkinderen en pleeggasten in 2019. Cijfers staan niet op zich, maar zijn met enige uitleg wel indicatief!

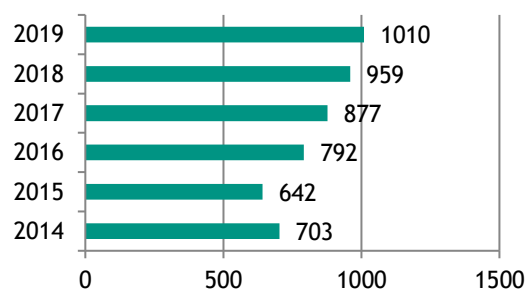
Welgekomen, pleeggezinnen!

Pleegzorg West-Vlaanderen bestaat dankzij de vrijwillige inzet van 1.010 pleeggezinnen op 31/12/2019 (zie figuur 1).⁹ Sinds 2014 is dit een groei van 43,67%!

De groei van het aantal pleeggezinnen is nodig om de groei van het aantal tijdelijk uithuisgeplaatste kinderen op te vangen. Pleeggezinnen vangen ofwel een onbekend pleegkind/pleeggast op, ofwel iemand uit het familiaal of sociaal netwerk. Wanneer ze iemand onbekend opvangen, spreken we over bestandspleegzorgers. Indien ze iemand uit

het familiaal of sociaal netwerk opvangen, spreken we van netwerkpleegzorgers.

Figuur 1: Aantal pleeg- en gastgezinnen (31/12/2019)

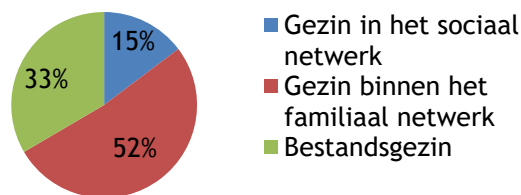
Bron: Eigen registratie

⁹ Dit zijn de pleeggezinnen in begeleiding. Er is nog een 'pool' aan pleeggezinnen zonder effectieve plaatsing op 31/12/2019. Dit zijn er 31 op die datum. Veelal doen zij een aanbod OP Korte Duur en/of crisis en zijn dus afwisselend slechts tijdelijk beschikbaar.

Voor Pleegzorg West-Vlaanderen gebeuren de meeste plaatsingen binnen het familiale (53%) of sociale (14%) netwerk (figuur 2). De verhouding tussen deze netwerkpleegzorg (67%) en bestandspleegzorg (33%) bleef in

2019 hetzelfde, terwijl ervoor het aandeel plaatsingen binnen netwerkpleegzorg toenam.

Figuur 2: Procentueel aandeel per soort pleegplaatsing.

Bron: Eigen registratie

Als pleegzorgers de zorg opnemen voor een volwassene met een beperking en/of een psychiatrische problematiek dan spreken we van pleeggasten. De pleeggasten zitten voornamelijk in netwerkpleegzorg: op 31/12/2019 verblijven van de 153 pleeggasten 34 gasten in een bestandsgastgezin en 119 in een gastgezin binnen het familiaal netwerk (# 89) of het sociaal netwerk (# 30). Het aandeel netwerkpleegzorg voor pleeggasten zakt in 2019 lichtjes.

Net als in 2018 treffen we een status quo aan in de verhouding tussen netwerk- en bestandspleeggezinnen. Gezien de vraag voor pleegzorg groot is, zoekt Pleegzorg West-Vlaanderen blijvend naar pleegzorgers die een onbekend kind (of gast) een thuis willen bieden. Hiertoe zet Pleegzorg West-Vlaanderen jaarlijks in op het werven, informeren, voorbereiden en screenen (selecteren) van gezinnen die bestandspleegzorgers worden. Het traject van werven tot selectie gebeurt binnen het voortraject van de pleegzorgdienst. In 2019 startte een PR-campagne met Studio100steboven (zie foto van themafiche). Het tekort aan pleeggezinnen was voor 980 kinderen in Vlaanderen één van de problemen waar men in de televisiereeks *Make Belgium Great Again* tijdens de pleegzorgweek de aandacht op vestigde. De televisie-uitzending ging een pleegzorg informatiedag op 23 november vooraf. Op die dag werd in elke provincie een grootse infodag georganiseerd. Een infodag is de eerste stap naar een traject om een (bestands)pleeggezin te worden.

Bewust kiezen voor pleegkinderen

Kinderen in pleegzorg zijn kinderen wiens leefwereld grondig door elkaar geschud werd. Daarom is het belangrijk dat gezinnen bewust kiezen voor pleegzorg. Hiertoe is er een screening binnen de pleegzorgdienst opgezet. In Pleegzorg West-Vlaanderen focussen we ons op de relationele verbondenheid wanneer je in het pleegzorgverhaal stapt. Deze relationele verbondenheid betreft het zelf in relatie willen en kunnen gaan en het kunnen samenwerken met ouders, net als met een begeleidende dienst.

In het voortraject van een pleegzorgdienst waar de screening van kandidaat pleeggezinnen gebeurt, komen ook de aanmeldingen van kinderen binnen. Na de screening van de bestandspleeggezinnen en na een intake van de kinderen gebeurt er een match van kinderen en van pleegzorgers. Hierna volgen enkele screeningscijfers.

Vanuit het voortraject van Pleegzorg West-Vlaanderen vertrokken in 2019 873 informatiepakketten. Dit is een stijging van 55,89%! Het is duidelijk dat goede PR-acties invloed hebben op het aantal aangevraagde informatiepakketten.

Pleegzorg West-Vlaanderen voorzag in 2019 6 informatietrajecten van telkens 2 sessies, een informatieve en een inhoudelijke sessie. De stijging in het aantal aanwezige gezinnen zet zich voort: in 2018 namen al 132 gezinnen deel aan de informatieve sessies, in 2019 waren dit er 186! Na de informatieve sessie besloten ook 128 gezinnen om de inhoudelijke sessie bij te wonen. Van die 128 gezinnen dienden uiteindelijk 52 gezinnen de vragenlijst in wat wil zeggen dat zij de screening om pleegzorger te worden wensten op te starten.

Op de informatieve sessie van november, net na de uitzending van het tv-programma *Make Belgium Great Again*, waren iets meer gezinnen aanwezig dan op alle andere informatieve sessies eerder in het jaar. De informatieve sessie in november lokte 96 gezinnen. Weliswaar was de uitval na deze eerste informatieve sessie groter dan voorheen. De deelname aan de tweede

inhoudelijke sessie viel terug op 57% van de eerste deelnemers (versus 78% van alle eerdere inhoudelijke sessies in 2019).

Deze cijfers tonen dat de twee sessies een eerste stap zijn in het screeningsproces, namelijk deze waarin mensen aan zelfselectie doen. Iets meer dan 1 op 4 van de gezinnen die deelnamen aan de informatieve sessie maakte later kenbaar met de screeningsgesprekken te willen starten. Wordt pleegzorg dan een meer weloverwogen keuze?

T.1. Screening beëindigd in 2019 (# 76)

Positieve afronding	40
Geweigerd	9
Aanbod zelf teruggetrokken	27

Bron: Eigen registratie PZWVL

In 2019 beëindigden 76 gezinnen de screening (zie tabel 1 (T.1.)). Voor 40 gezinnen was er een positieve afronding wat wil zeggen dat zij goedgekeurde kandidaat bestandspleeggezin zijn in afwachting van een plaatsing. Pleegzorg West-Vlaanderen weigerde 9 gezinnen om als pleeggezin te starten. Van die 76 gezinnen besloten 27 gezinnen zelf om hun kandidatuur terug te trekken.

Naast de 76 beëindigde screenings besloten 11 kandidaat-pleeggezinnen/-zorgers hun screening 'on hold' te zetten. De redenen hiervoor zijn heel divers: zwangerschap, verbouwingen, ziekte, aanbod binnen netwerkpleegzorg, relationele problemen, etc. Ten slotte waren er bij de overgang naar het nieuwe jaar 23 kandidaat-pleeggezinnen waar de screening nog lopende was. Tevens was er ook een wachtlijst (voor het doorlopen van de screening) van 31 gezinnen naar aanleiding van de druk bijgewoonde infosessie(s) in november.

Vanuit de dienst waken we over de duur van de screening. In 2019 was de tijd tussen het ontvangen van de ingevulde vragenlijst en de start van de screening voor 46 gezinnen van 62 pleeggezinnen korter dan 3 maanden (zie tabel 2 (T.2.)). Dit betreft 74% van de gezinnen.

T.2. Tijdsspanne tussen vragenlijst en start screening	Aantal gezinnen:
< 3 maanden	46
3-6 maanden	16
7-9 maanden	0
Som:	62

Bron: Eigen registratie PZWVL

Voor 13 van de 40 nieuwe bestandspleeggezinnen was de tijd tussen de start van de screening en de opname in de pool van bestandspleeggezinnen korter dan 3 maanden (tabel 3 (T.3.)).

T.3. Tijdsspanne tussen start screening en opname in pool	Aantal gezinnen:
< 3 maanden	13
3-6 maanden	18
7-9 maanden	1
10-12 maanden	1
> 12 maanden	7
Som:	40

Bron: Eigen registratie PZWVL

Op zes maanden was dit zo voor 80% van de bestandspleeggezinnen. Niet alle gezinnen konden we in 2019 in de pool van bestandsgezinnen opnemen in een tijdsspanne van maximum 6 maanden. Meestal was dit omdat ze zelf gevraagd hadden om de screening een periode on hold te zetten.

In 2019 attesteerden we 29 bestandspleegzorgers voor de eerste keer (zie tabel 4 (T.4.)). De datum van een eerste pleegzorgattest is de datum van de opstart van een eerste pleegzorgverblijf. De tijd tussen de opname in de pool bestandsgezinnen en de eerste attestering heeft te maken met het aanbod dat het gezin doet. Sommige gezinnen hebben een breder profiel of doen een ruimer aanbod, bij ander is het meer ingeperkt. Voor sommige pleegzorgmodules is er ook meer vraag dan voor andere. Maar er zijn ook gezinnen die aangeven dat ze pas vanaf een bepaalde datum effectief willen starten met pleegzorg, bv. na de zomervakantie, of na een laatste verbouwing, of na een werkverandering.

T.4. Tijdsspanne tussen opname pool en 1ste plaatsing/attestering	Aantal gezinnen
< 3 maanden	16
3-6 maanden	12
7-9 maanden	1
10-12 maanden	0
> 12 maanden	0
Som:	29

Bron: Eigen registratie PZWVL

Binnen de drie maanden na de opname in de pool van bestandspleeggezinnen is er een match voor 55% van de gezinnen, en voor zo goed als alle pleegzorgers binnen de zes maanden (tabel 4 (T.4.)). Vooral gezinnen die een aanbod doen voor jonge kinderen binnen perspectiefbiedende pleegzorg worden snel gematcht. Voor deze kinderen starten we standaard een kind studie en wachten we niet tot we kunnen matchen met een nieuw profiel van pleegzorgers.

Op basis van de tijd tussen de start van de screening en het eerste pleegzorgattest dat samenvalt met een eerste plaatsing, zien we dat binnen het jaar na de start van de screening een nieuw bestandspleeggezin meestal een eerste attestering krijgt.

T.5. Tijdsspanne tussen start screening en 1 ^{ste} plaatsing	Aantal gezinnen
< 3 maanden	4
3-6 maanden	9
6-9 maanden	10
9-12 maanden	2
> 12 maanden	4
Som:	29

Bron: Eigen registratie PZWVL

De snelheid van screening en een eerste plaatsing van nieuwe gezinnen in 2019 wijst op een goede afstemming in de caseload en de personeelsbezetting van het intake en het screeningsteam. Toch is het een constant waakzaam blijven dat de wachtlijst voor screenen na het ontvangen van de vragenlijst niet oploopt.

Een eigen aanbod

Gezinnen kiezen ook gericht welk aanbod dat ze doen. Dit houdt de keuze in van welke module van pleegzorg, maar ook keuzes gerelateerd aan de vraagzijde (bv. aantal kinderen, welke leeftijd, welk geslacht, ...).

Sommige gezinnen doen ook een aanbod voor meer dan 1 kind. Op 31/12/2019 waren er 748 pleeggezinnen die 1 kind opvangen. Die dag tellen we ook 178 gezinnen die 2 kinderen opvangen; 42 gezinnen die 3 pleegkinderen een thuis bieden; en 15 pleeggezinnen met 4 pleegkinderen. Eveneens zijn er 8 gezinnen met 5 pleegkinderen in huis, 2 gezinnen met 6 en 1 gezin met 7 pleegkinderen in huis.

In 2019 was er volgend aanbod bij enerzijds de nieuw gescreende pleeggezinnen en anderzijds bestaande pleeggezinnen voor bijplaatsing (tabel 6 (T.6.)).

De 40 nieuw gescreende bestandsgezinnen deden 14 keer een aanbod voor perspectiefbiedende pleegzorg 6 keer een aanbod voor ondersteunende pleegzorg lage frequentie, 12 keer een aanbod voor ondersteunende pleegzorg korte duur en 2 keer voor ondersteunende pleegzorg crisis. Eén gezin koos voor perspectiefzoekende pleegzorg. Verder waren er 5 gezinnen die een combinatie aan verschillende modules als aanbod hebben.

Ook 20 actieve bestandsgezinnen vroegen om een bijplaatsing. In het totaal kwamen er plaatsen voor 24 kinderen bij. Hun aanbod betrof 6 keer een extra aanbod voor de module ondersteunende pleegzorg lage frequentie en 3 keer voor de module ondersteunende pleegzorg korte duur. Zes gezinnen deden een perspectiefzoekend aanbod en 9 gezinnen deden een extra aanbod binnen perspectiefbiedende pleegzorg. In 2019 deed er geen actief bestandsgezin een aanbod binnen de module crisispleegzorg.

T.6. Aanbod volgens module	Aantal gezinnen	Aantal gezinnen met bijplaatsing
Ondersteunende pleegzorg crisis	2	0
Ondersteunende pleegzorg lage frequentie	6	6
Ondersteunende pleegzorg korte duur	12	3
Perspectiefzoekende pleegzorg	1	6
Perspectiefbiedende pleegzorg	14	9
Combinatie verschillende modules	5	0
Som	40	24

Bron: Eigen registratie PZWVL

Ondersteuning van pleeggezinnen

Pleeggezinnen krijgen ondersteuning van een pleegzorgbegeleider. Via het inzetten op een gevarieerd begeleidingsaanbod en extra ondersteuningsmogelijkheden krijgen pleegzorgers de ruimte om begeleider(s) of elkaar te ontmoeten en ervaringen te delen. Elkaar kunnen ontmoeten is hierin belangrijk. Vanuit Pleegzorg West-Vlaanderen ondersteunen we deze ontmoetingsmogelijkheden. Via de ontmoetingen tussen pleegzorgers willen we ook inhoud geven aan het participatieve luik.

Een participatieve inbreng van pleegzorgers biedt kansen om het beleid en de organisatie van pleegzorg West-Vlaanderen te optimaliseren en te verbeteren. Voor pleegzorgers ondersteunen we drie soorten ontmoetingsmogelijkheden:

Er zijn de zeer laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden met andere pleegzorgers tijdens de *pleegzorgcafés*. Hierbij treedt een pleeggezin op als gastheer en gastvrouw. Deze cafés worden drie tot vier keer per jaar georganiseerd. Houd hiervoor best de website in het oog!

Vanuit de dienst voor pleegzorg organiseren we een 5 keer per jaar *ontmoetingsgroepen voor pleegzorgers*. Deze is eveneens open en vrij toegankelijk voor alle pleegzorgers. Opnieuw verwijzen we hiervoor naar de website.

Er zijn ook thema's die belangrijk zijn voor alle partners, dus ook voor pleegjongeren, ouders en gasten. Deze thema's kunnen

geagendeerd worden op een *participatieraad* van waaruit adviezen omtrent de werking van de dienst vertrekken. Het zijn de leden van de ontmoetingsgroep die afspreken wie de pleegzorgers zal vertegenwoordigen.

En tenslotte stimuleren we de deelname aan de *dialogdagen* vanuit de koepelorganisatie Pleegzorg Vlaanderen. Tijdens deze *dialogdagen* worden beleidsthema's besproken met pleegzorgers vanuit heel Vlaanderen.

Voor de data van deze activiteiten, kijk je best op volgende website:

<http://www.pleegzorgvlaanderen.be/west-vlaanderen>.

Blijven zoeken naar een thuis!

Gezien de vraag tot pleegzorg groter is dan het aanbod aan pleeggezinnen, is de zoektocht naar nieuwe pleegzorgers een constante!

Pleegzorg West-Vlaanderen onderneemt hiertoe diverse wervingsacties en zet in op netwerkonderzoek. Dit wil zeggen dat een binnenkomende vraag tot pleegzorg op basis van een onderzoek van het netwerk eventueel kan worden omgevormd naar een netwerkpleegplaatsing.

Interesse om een pleegkind een warm nest te bieden? Snuister dan gerust rond op de website en houd de agenda van de provinciale informatieavonden omtrent pleegzorg in het oog (www.pleegzorgvlaanderen.be/kalender).

Tot ziens op één van die avonden!

Wonderwijs die gast!

Themafiche: Pleeggasten in 2019

Pleegzorg West-Vlaanderen verzorgt de begeleiding voor volwassenen met een handicap en/of een psychiatrische problematiek die in een gastgezin verblijven. Afhankelijk van de individuele situatie kan een volwassene met een beperking en/of een psychiatrische stoornis beroep doen op de verschillende modules van pleegzorg. Gastgezinnen ondersteunen hierbij deze mensen om een goede thuis te vinden, hetzij in een doorlopende plaatsing, hetzij in weekends of vakanties! Samen schrijven zij met hun pleeggast een uniek en boeiend verhaal. Met moeilijkheden en grenzen. Maar even vaak ook met ervaringen die het leven van een pleeggast of een gastgezin verrijken.

Gasten-tal

Op 31/12/2019 begeleidde het West-Vlaamse team (Jong)Volwassenen 165 pleeggasten én bepaalde pleegjongeren met een extra ondersteuningsnood (zie later). West-Vlaanderen heeft -in vergelijking met de andere provincies- relatief veel pleeggasten in begeleiding. Het aandeel pleeggasten op het totaal aantal unieke personen in pleegzorg West-Vlaanderen is 11,63% eind 2019. Wanneer we ook de 12 minderjarigen meetellen is het aandeel specifieke begeleidingen voor mensen met een beperking en/of psychiatrische problematiek zelfs 12,55%. In 2018 was het aandeel teruggezakt tot 8,15%. Dit betekent een groei van 42,70% van het aandeel van de pleeggasten, en mét de 12 minderjarigen is dit aandeel zelfs 54% toegenomen. De

toename van 12,55% begeleidingen voor mensen met een beperking en/of psychiatrische problematiek in 2019 ligt hoger dan de gemiddelde groei van de pleegplaatsingen in West-Vlaanderen van 10,92% (zie themafiche over de begeleidingen). In 2019 kwamen er in totaal 51 nieuwe begeleidingen voor team (Jong)Volwassenen bij, tegelijkertijd waren er 27 begeleidingen die eindigden.

Het overschrijden van een zeker aantal dossiers in een team maakt dat de zorggarantie en de teamreflectie ter ondersteuning van de begeleider in gedrang komt. Immers is er minder tijd op de teamvergaderingen om casussen te bespreken. Team (Jong)Volwassenen splitste zich in 2019 dan ook op in een team

(Jong)Volwassenen Noord en een team (Jong)Volwassenen Zuid.

Vanuit onze eigen registratie weten we dat 75 pleegkinderen of -jongeren (-18 jarigen) met een beperking door onze dienst op 31/12/2019 begeleid werden. In de loop van 2019 ging ook de begeleiding van 25 minderjarigen over naar de begeleidingsteams voor de pleeggasten. Dit waren 13 pleeggasten die de leeftijd van meerderjarigheid bereikten én waarvoor er geen beslissing voortgezette jeugdhulp bij meerderjarigheid geldt. Anders dan voorheen betrof die overdracht van 25 minderjarigen naar de (Jong)Volwassenen teams niet enkel de overgang van +18 jarigen zonder voortgezette jeugdhulp, maar ging het ook over 12 minderjarigen tussen de 16 en 18 jaar waar een extra VAPH ondersteuning voor nodig geacht werd (én waarvan ingeschat werd dat zij sowieso later naar de meerderjarigenwerking zouden overgaan).

De pleeggasten verblijven voornamelijk in een langdurige en continue pleegplaatsing. Zo zijn er heel wat gasten die langer dan 20 jaar in een pleeggezin verblijven. Op 31/12/2019 verblijven van de 153 pleeggasten 127 in een perspectiefbiedende pleegplaatsing, 11 in een perspectiefzoekende module en 15 pleeggasten krijgen een ondersteunend aanbod. Eveneens kregen op 31/12/2019 vier pleeggasten extra ondersteuning via behandelingspleegzorg voor volwassenen (tabel 1 (T.1.))

T.1. Pleegzorgmodules van pleeggasten op 31/12/2019

Ondersteunende pleegzorg	15
Perspectiefzoekende pleegzorg	11
Perspectiefbiedende pleegzorg	127
Crisispleegzorg	0
Behandelingspleegzorg	4

Bron: Eigen registratie PZWVL

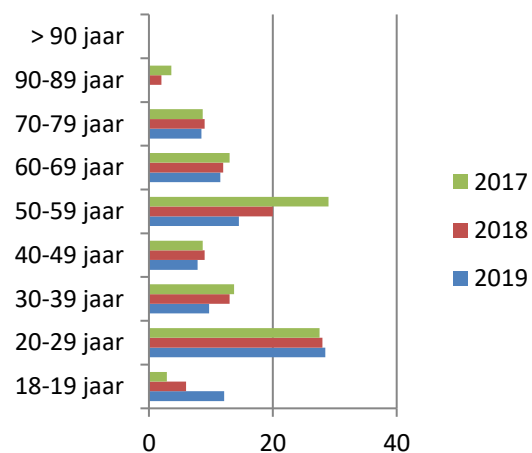
Gasten-profiel

De man-vrouw verhouding van de pleeggasten is 57% mannen en 43% vrouwen. In concrete cijfers betekent dit 87 mannen en 66 vrouwen op 31/12/2019. De verhouding van meer mannen dan vrouwen blijft gestaag

toenemen. Sinds 2014 zien we een omkering in de geslachtsratio: in 2014 was het aandeel van de mannen onder de pleeggasten 48% en dat van de vrouwen 52%. Duidelijker dan bij de minderjarigen neemt het aantal mannen onder de pleeggasten in West-Vlaanderen toe. Reeds enige jaren zijn er meer mannen (59%) dan vrouwen (41%) die als pleegvast starten.

Behalve een groeiend aandeel mannen onder de pleeggasten is er ook een verjonging bezig van de pleeggasten. Dit tonen we in figuur 1. In die figuur is de leeftijdsverdeling van de pleeggasten voor de laatste drie jaar op 31/12 van het bedoelde jaar zichtbaar. We zien dat waar in 2017 een 30% van de pleeggasten jonger dan 30 jaar is, dit in 2019 reeds 44% is. Tegelijkertijd zien we het aandeel van de 60 jarigen of ouder verkleinen. Een grote daling is er in de leeftijdsgroep: 50-59 jaar. Dat aandeel zakt van 29% in 2017 naar 16% in 2019.

F.1.: Procentuele leeftijdsverdeling per jaar

Bron: Eigen registratie PZWVL

De pleeggasten zijn ook voornamelijk Belg van nationaliteit. Er is één pleegvast die geen Belg is en een niet-Europese nationaliteit heeft.

Gasten-vragen

Pleeggasten zijn een specifieke groep binnen pleegzorg. Een pleegzorgsituatie gebeurt voor hen immers in de vrijwilligheid. De begeleiding van een pleegvast start initieel vanuit een aanmelding voor pleegzorg aan het specifieke team voor pleeggasten ('team (Jong)Volwassenen Noord of Zuid'). In 2019

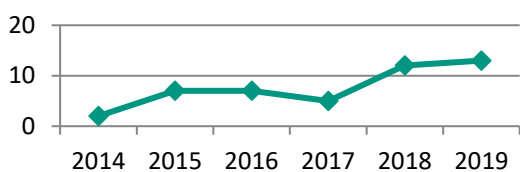
registreerden we 58 aanmeldingen voor pleegzorg voor mensen met een beperking en/of psychiatrische problematiek. Deze 58 aanmeldingen betrof 26 aanmeldingen in het zuiden van de provincie en 32 aanmeldingen in het noorden van de provincie. Veertien van deze aanmeldingen eindigden na een informatief gesprek. In het totaal ontstonden er 26 nieuwe plaatsingen van gasten in ook pleegzorg onbekende gezinnen.

De aanmeldingen bij pleegzorg voor pleeggasten komen ook uit allerhande hoeken, namelijk:

- via het voortraject,
- op eigen initiatief (vanuit de ‘gast’ of zijn context),
- vanuit een VAPH voorziening,
- vanuit de minderjarigenwerking in pleegzorg
- of vanuit diverse anderen.

De groep vragen die binnengekomen zijn via het voortraject betreft het intern doorgeven van geïnteresseerden en zijn in die zin wellicht ook eerder vragen vanuit een eigen initiatief. Opmerkelijk is de verdubbeling van de vragen vanuit de eigen dienst voor pleegzorg sinds 2014 (zie figuur 2 (F.2.)).

F.2.: # pleegkinderen die bij meerderjarigheid (+ zonder voortgezette jeugdhulp) pleeggast werden.

Bron: Eigen registratie PZWVL

Jaarlijks blijven deze vragen toenemen in aantal. Dit zijn vragen vanuit de minderjarigen (of de context) in pleegzorg om de begeleiding over te dragen naar een specifieke begeleiding in kader van een beperking en/of psychiatrische problematiek. Het betreft situaties waarbij ingeschat wordt dat een extra VAPH ondersteuning nodig is én waar het perspectief aanwezig is dat pleegzorg verder lopen zal na de leeftijd van

18 (of 25) jaar. In 2019 waren er 13 pleegkinderen die pleeggast werden.¹⁰

Ten slotte, het gastenboek

Veel warmte. En ook veel plezier geven de pleeggasten aan zowel hun gastgezin alsook aan hun pleegzorgbegeleider. Pleegzorgbegeleiders merken dit op doorheen hun begeleidingen en tijdens participatieactiviteiten met de gasten. Het maakt iedereen gedreven. Er ontstaan veel initiatieven die warmte uitstralen.

In 2018 startte een tijdschrift voor de gasten met bijdrage van de gasten. Het tijdschrift heeft als titel ‘VOLG’ wat een samentrekking is van VOLwassen Gasten. Het tijdschrift wordt gemaakt is terug te vinden op de website van pleegzorg West-Vlaanderen (onder nuttige documenten).

Dit tijdschrift ontstond in de schoot van de ontmoetingsgroep voor pleeggasten. Deze ontmoetingsgroepen zijn momenten waarop pleegzorg West-Vlaanderen voor de pleeggasten de mogelijkheid tot ontmoeten biedt. Pleeggasten komen zo in verbinding met elkaar.

Via de ontmoetingen tussen de pleeggasten geven we ook inhoud aan het participatieve luik. Een participatieve inbreng van pleeggasten biedt kansen om het beleid en de organisatie van pleegzorg West-Vlaanderen te optimaliseren en te verbeteren.

Vanuit de dienst voor pleegzorg organiseren we de ontmoetingsgroepen voor pleeggasten en ontstond dus het tijdschrift VOLG. Evenwel zijn er ook thema's die belangrijk zijn voor alle partners, dus ook voor pleegjongeren, ouders en pleegzorgers. Deze thema's kunnen geagendeerd worden op een participatieraad door de pleeggasten van waaruit adviezen omtrent de werking van de dienst vertrekken.

Meer info? Zie

<http://www.pleegzorgvlaanderen.be/west-vlaanderen>.

¹⁰ Daarnaast is er in pleegzorg West-Vlaanderen de overdracht aan begeleiding van 12 minderjarigen die wel pleegkind blijven (zie eerder).

Ouder zijn, het is niet altijd even gemakkelijk. Cijfers van gezinnen waar er hulp geboden moet worden, tonen dit aan. Indien de problemen zo hoog oplopen dat een uithuisplaatsing in beeld komt, kan een kind terecht in een ander gezin, een pleeggezin. Dat gezin probeert een kind te helpen wanneer dat in het eigen gezin (tijdelijk) niet meer lukt. Ongeveer 8.798 kinderen (en pleeggasten) wonen in Vlaanderen in een pleeggezin. In deze themafiche focussen we ons op ouders met kinderen in pleegzorg West-Vlaanderen voor het jaar 2019.

8.798 Vlaamse pleegkinderen en pleeggasten die in een pleeggezin wonen. Deze kinderen en gasten verwijzen tevens naar een veelvoud aan ouders, grootouders, families, voogden en wettelijke vertegenwoordigers,... die deel uitmaken van de hulpverleningscontext. In deze fiche richten we ons enkel tot de ouders van kinderen in pleegzorg.

In pleegzorg toekomen.

Ouders van kinderen zoeken soms zelf hulp als het even niet meer lukt in het gezin. Met hun hulpvraag bevinden ze zich binnen de rechtstreeks toegankelijke pleegzorg of vrijwillige pleegzorg. In pleegzorg West-Vlaanderen betrof de aanmelding vanuit de jongere en zijn context in 2019 16% van de opgestarte dossiers.

Maar het kan ook anders. Als een jeugdrechter bijvoorbeeld tussenkomt en het kind toewijst aan een pleeggezin spreken we van gedwongen hulpverlening, deze is dan de niet-rechtstreekse jeugdhulp.

T. 1.: (Niet)Rechtstreekse toegang bij opstart van dossiers in 2019.

	NRTJ	RTJ
Pleegzorg Vlaanderen	925 (50 %)	925 (50 %)
Pleegzorg West-Vlaanderen	93 (26 %)	261 (74 %)

Bron: BINC registratie

Op Vlaams niveau is het aantal startende dossiers voor de rechtstreekse en de niet-rechtstreekse jeugdhulp ongeveer gelijk

Een kwestie van ...

Sinds de BINC registratie zou er een meer systematische registratie over het gezin van oorsprong bij de opgestarte dossiers moeten gebeuren. We stellen echter vast dat voor 328 van de 354 opgestarte dossiers een beginregistratie gebeurde. In deze beginregistratie wordt ook de gezinssituatie waaruit het kind (oorspronkelijk) komt geregistreerd. Het is hier dat we de informatie over de ouders kunnen vinden. Evenwel zijn verschillende onderwerpen vaak niet ingevuld (dan wordt aangeduid 'onbekend' of 'niet ingevuld'). Dit is bijvoorbeeld zo voor het opleidingsniveau: 271 keer onbekend en één keer niet ingevuld (op die 328 dossiers met beginregistratie). Behalve een onvolledige registratie zit er ook veel ruis op de éénduidigheid van de cijfers. Om die reden spreken we niet veel over concrete cijfers, maar kijken we naar trends en procentuele verhoudingen.

We wensen echter wel een meer gedetailleerdere registratie te krijgen over het gezin van oorsprong. Hiervoor werken we de drempels weg die mee de oorzaak zijn van een onvolledige registratie. We investeren daarnaast in een zo éénduidig mogelijke registratie waarbij we de registratie objectiveren. We zoeken naar oplossingen om bij het begin van een plaatsing de informatie over de arbeidssituatie, opleidingsniveau, gezondheid, woonsituatie ... zo volledig en zo objectief mogelijk te registreren.

(tabel 1 (T.1.), maar in West-Vlaanderen zitten bijna 3 op 4 startende dossiers bij de rechtstreekse pleegzorgmodules (crisis, ondersteunende pleegzorg lage frequentie en ondersteunende pleegzorg korte duur). Dit leidt ertoe dat van alle in de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp opgestarte dossiers in Pleegzorg, er 28% opstartten in West-Vlaanderen. Een opstart in de rechtstreekse jeugdhulp gebeurt in de vrijwilligheid én dit met een akkoord voor pleegzorg vanuit de ouders of de voogd.

Gezin van oorsprong

Pleegzorg is voor vele ouders sowieso een moeilijk gegeven. Weinig ouders kiezen écht om hun kind in een pleegezin te plaatsen. Er was altijd eerst een moeilijke situatie.

De beginregistratie biedt de mogelijkheid om te weten uit welke gezinnen de kinderen in pleegzorg West-Vlaanderen komen. Zo kunnen

“Mijn kinderen willen niet kiezen tussen het pleeggezin en mij. Het is geen verhaal van ‘of’, maar van ‘en’.”

Mama Carolina in het boek 'Voor altijd mijn kind', een boek vol eigen verhalen van ouders met kinderen in pleegzorg.

we voor de opgestarte dossiers in 2017, 2018 en 2019 de gezinssituatie van het gezin van oorsprong van het kind weergeven (zie figuur 1).

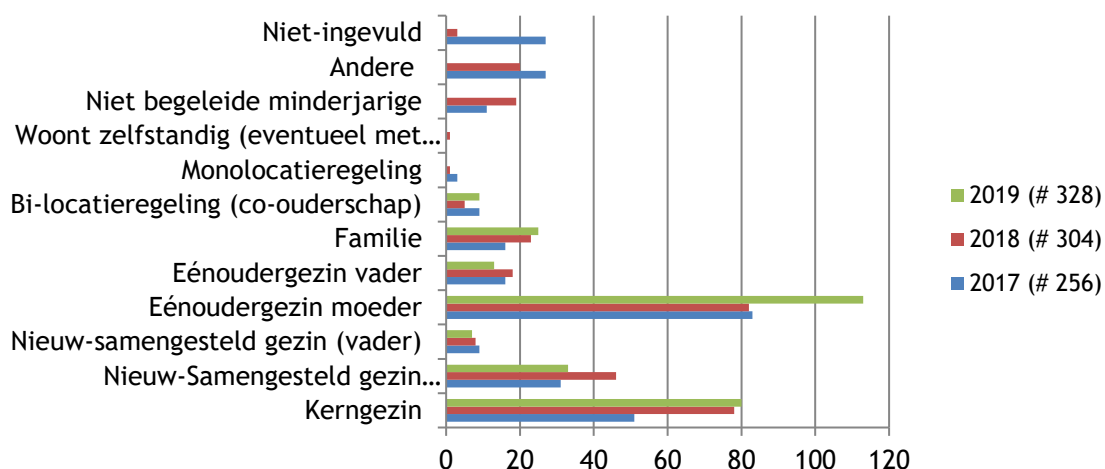
Uit de data inzake gezinssituatie zien we voor de drie jaar eenzelfde top drie aan gezinssituaties van kinderen die in pleegzorg binnenkomen:

1. kinderen uit éénoudergezinnen waarbij de moeder de ouder is.
2. kinderen uit een kerngezin, dit is een klassiek gezin.
3. kinderen uit een nieuw-samengesteld gezin van de moeder.

Op deze enkele variabele kunnen we weinig conclusies trekken. Interessant voor de hulpverlening en voor een preventieve werking zou zijn om variabelen te verbinden en daaruit patronen te kunnen halen.

Nu stellen we vast dat de gezinssituaties met moeder als primaire opvoedingsverantwoordelijke vaker in pleegzorg binnenkomen, dan situaties waarbij vader de primaire opvoedingsverantwoordelijke is. Maar wat stellen we vast voor deze veel voorkomende gezinssituaties indien we ook de arbeidssituatie, het opleidingsniveau, de gezondheid van de mama mede zouden kunnen in kaart brengen?

Figuur 1: Gezinssituatie van pleegkinderen, -jongeren en -gasten in de opgestarte dossiers van 2017, 2018 en 2019.

Bron: BINC-registratie

De beginregistratie bevat behalve de gezinssituatie ook de registratie van de indicatoren die op kansarmoede kunnen wijzen. Dit vanuit de omschrijving van kansarmoede als een toestand waarbij mensen beknot worden in hun kansen om voldoende deel te hebben aan maatschappelijk hooggewaardeerde goederen, zoals onderwijs, arbeid, huisvesting. Deze registratie om kansarmoede te kunnen detecteren is niet zo toevallig: we mogen immers niet vergeten dat Vlaamse kinderen en jongeren die in een kansarm gezin opgroeien 4x meer kans op contact met jeugdhulp hebben (cfr. “Op de barricade. Jeugdhulp tegen gezinsarmoede”).

De gezinssituatie op vlak van...

- *Arbeid:*

Een blik op de cijfers van de arbeidssituatie maakt duidelijk dat deze te onvolledig is om de arbeidssituatie in details te bestuderen (93% onbekend of niet ingevuld). Aan de hand van externe rapporten weten we echter dat kinderen uit eenoudergezinnen vaker in een gezin met lagere werkintensiteit leven. Dat alleenstaande moeders veelal moeten rondkomen met een vervangingsinkomen (40%), dat de alleenstaande vaders vaak een inkomen uit arbeid hebben, ofschoon er toch ook een grote groep leeft van een

vervangingsinkomen (30%). Een betere registratie dringt zich dan ook op.

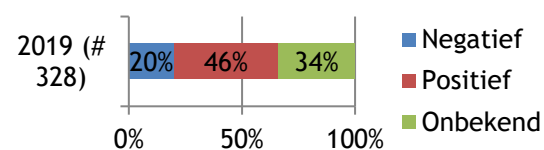
- *Opleiding:*

Bij de in 2019 opgestarte dossiers is er voor een te kleine groep ouders het opleidingsniveau genoteerd (nog niet voor 1 op 5 van de ouders), waardoor jammer genoeg te weinig relevant cijfermateriaal beschikbaar is.

- *Huisvesting:*

In de beginregistratie van nieuwe dossiers kan ook een inschatting gebeuren van de huisvesting. Een negatieve registratie gebeurt wanneer er onvoldoende nutsvoorzieningen aanwezig zijn, of de woning te klein is in functie van de gezinsgrootte of verkrot, ongezond en onveilig is of wanneer er geen duurzame huisvesting is. Er wordt ‘positief’ beoordeeld als de negatieve elementen in de huisvesting niet aanwezig zijn. Ook hier betreft het steeds de aanduiding van de gezinssituatie waar het kind gedomicilieerd

Figuur 3: Beoordeling van de huisvesting.

Bron: BINC-registratie

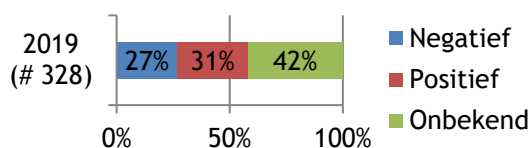
is/was. Voor alle 328 opgestarte dossiers met een beginregistratie in pleegzorg West-Vlaanderen zien we dat er een inschatting van de huisvesting werd gemaakt (zie figuur 3).

De drie jaren waarover we over cijfers beschikken tonen gelijkaardige inschattingen. Het schommelt steeds rond 1/5de negatieve inschattingen. De positieve inschattingen zijn voor 2019 minder dan de helft en de andere beoordelingen van de huisvesting heeft de aanduiding ‘onbekend’ (ruim 1/3de). Dit is zowel omdat de begeleider de huisvesting niet kent van de ouders of omdat hij geen inschatting van de situatie kan maken. Dit duidt op zich ook de subjectiviteit van de parameter aan.

- **Gezondheid:**

Bij het begin van een dossier gebeurt er ook een inschatting van de gezondheid in het gezin. ‘Negatief’ wordt geregistreerd indien één of meerdere kenmerken aanwezig zijn: zwakke lichamelijke en/of geestelijke gezondheid van de gezinsleden die het normale functioneren verstoren, aanwezigheid van chronische ziektes en/of handicaps in het gezin die het normale functioneren verstoren of gebrek aan kennis en deelname aan de gezondheidszorg. Een registratie als ‘positief’ gebeurt wanneer deze negatieve kenmerken omtrent de gezondheid niet aanwezig zijn.

Figuur 4: Beoordeling van de gezondheid.

Bron: BINC-registratie

In heel veel opgestarte dossiers was de gezondheidssituatie van de ouders onbekend: 42%. Dit is een enorme toename (in 2018 was dit 26%). Verder zien we dat de inschatting van de gezondheid vaak als negatief wordt aangeduid namelijk 27%. Tegenover Vlaanderen lijkt de gezondheid slechter te worden ingeschat: op Vlaams niveau is de inschatting 26% negatief, 41% positief en 33% onbekend.

- **Thuis taal:**

Een registratie over welke taal de gezinsleden thuis onderling spreken gebeurt ook bij opstart van een dossier (tabel 2 (T.2.)). Hier zien we een aanhouden van de dalende trend van Nederlands als enige thuistaal. Op Vlaams niveau zien we het aandeel van het Nederlands als thuistaal met 4% verder zakken. Ook West-Vlaanderen volgt met weliswaar een procentueel aandeelverschil van 11%.

T.2.: Thuistaal bij opgestarte dossiers in 2019

	NL	Andere	Gemengd
PZ VL (# 1.798)	67%	20%	13%
PZ WVL (# 328)	78%	15%	7%

Bron: BINC-registratie

Ouders zijn niet alleen

Ouders met een kind in pleegzorg staan niet alleen. Het pleeggezin en de pleegzorgbegeleider helpen idealiter de ouder(s). Daarnaast biedt pleegzorg West-Vlaanderen aan ouders de kans om verbinding met andere ouders van pleegkinderen te vinden. Dit door het organiseren van ontmoetingsgroepen voor ouders met kinderen in pleegzorg. Via die ontmoetingen tussen ouders geven we inhoud aan het participatieve luik. Een participatieve inbreng van ouders biedt kansen om het beleid en de organisatie van pleegzorg West-Vlaanderen te optimaliseren en te verbeteren.

Er zijn ook thema's die belangrijk zijn voor alle partners, dus ook voor pleegjongeren, pleegzorgers en gasten. Deze thema's kunnen geagendeerd worden op een participatieraad van waaruit adviezen omtrent de werking van de dienst vertrekken.

En tenslotte stimuleren we de deelname aan de dialoogdagen vanuit de koepelorganisatie Pleegzorg Vlaanderen. Tijdens deze dialoogdagen worden beleidsthema's besproken met ouders vanuit heel Vlaanderen. Meer info op: <http://www.pleegzorgvlaanderen.be/wes-t-vlaanderen>.

Pleegzorgbegeleiding: aanklampend en op maat

Themafiche: Pleegzorgbegeleidingen in 2019

De cijfers over de begeleidingen van pleegkinderen, pleeggasten, pleeggezinnen, en ouders of de context van pleegkinderen of pleeggasten in 2019 tref je in deze themafiche. Naast een verblijf in een pleeggezin krijgt elke pleegzorgsituatie een begeleiding vanuit de dienst voor pleegzorg toegekend. Begeleiding is dé kernopdracht van Pleegzorg West-Vlaanderen. Aan de hand van concrete cijfers uit deze fiche bestendigen of verbeteren we onze eigen (of sectorale) werking.

Vanaf het moment dat een kind of volwassene met een beperking of psychiatrische problematiek bij een pleeggezin gaat wonen, ondersteunt een pleegzorgbegeleider het kind of de pleeggast, de ouder(s) of context en uiteraard ook het pleeggezin zelf. Een begeleider heeft daarom regelmatig begeleidingscontacten met elkeen over hoe alles loopt. Deze kunnen bestaan uit telefonische contacten, ronde tafel gesprekken, face-to-face gesprekken, gezinsgesprekken, e-mails en brieven, verslagen,... De begeleider is de aanspreekpersoon naar de pleegzorgdienst.

Groeiend aantal begeleidingen

In 2019 begeleidde Pleegzorg West-Vlaanderen 1.585 van de 8.973 pleegzorgdossiers in Vlaanderen¹¹. Dit is een aandeel van 17,66%. Pleegzorg blijft

toenemen in aantal dossiers. Ook Pleegzorg West-Vlaanderen blijft groeien. Na enkele jaren een kleinere groei te hebben gekend in West-Vlaanderen ten aanzien van elders in Vlaanderen groeit West-Vlaanderen in 2019 met 10,92% ten aanzien van 8,55% in Vlaanderen. We zien dat West-Vlaanderen zowel procentueel meer opgestarte dossiers heeft dan pleegzorg Vlaanderen (1,72% meer), alsook meer afgesloten dossiers (3,56%) (zie tabel 1 (T.1.)).¹² Dit duidt op veel kortlopende

¹¹ Cijfers voor deze themafiche werden uit de BINC registratie getrokken op 17/03/2020.

¹² Een afgesloten dossier is een dossier met einddatum van het hulpaanbod (laatste schakeling) in de opgegeven periode én met als status van het dossier 'afgesloten'.

T.1. Dossiers en unieke jongeren (pleegkinderen en pleeggasten)

01/01/2019 - 31/12/2019	Aantal dossiers				Alle dossiers
	Opgestarte dossiers		Afgesloten dossiers		
Pleegzorg	1.850	20,62%	1.192	13,28%	8.973
Pleegzorg - West-Vlaanderen	354	22,33%	267	16,85%	1585

01/01/2019 - 31/12/2019	Aantal unieke jongeren				Alle dossiers
	Opgestarte dossiers		Afgesloten dossiers		
Pleegzorg	1.797	20,43%	1.162	13,21%	8.798
Pleegzorg - West-Vlaanderen	339	21,70%	256	16,39%	1.562

Bron: BINC registratieprogramma

modules om alsnog een groei van 10,92% te hebben. Ook kortlopende modules vereisen dat begeleiders plannen en afspraken maken en eindverslagen schrijven.

Een dossier is steeds verbonden aan een pleegkind/-jongere of pleeggast. Een pleegkind/-jongere of pleeggast met een onderbroken hulpverlening krijgt bij het hervatten van de hulpverlening een nieuw dossier wanneer de periode tussen de ene hulpverlening en de andere hulpverlening langer dan 60 dagen is. Dit maakt dat het aantal dossiers hoger is dan het aantal unieke jongeren dat in een jaar begeleid wordt.

In 2019 begeleidde Pleegzorg West-Vlaanderen 1.562 'unieke jongeren'. BINC cijfers die over 'unieke jongeren' spreken omvatten zowel de pleegkinderen/-jongeren als de pleeggasten. 1.562 unieke jongeren is de som van de op 01/01/2019 lopende begeleidingen van unieke jongeren en de 339 unieke jongeren die in de loop van 2019 startten. Voor 256 pleegkinderen/ -jongeren of -gasten werd het dossier in 2019 afgesloten.

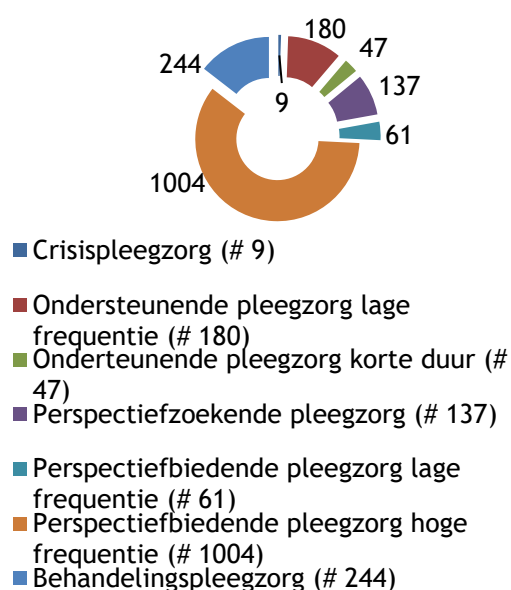
Op 31/12/2019 zijn er 1.315 jongeren en gasten in begeleiding bij Pleegzorg West-Vlaanderen. Hiervan zijn er 153 gasten. Die 1.315 jongeren en gasten zijn op dat moment goed voor 17,03% van alle jongeren en gasten binnen Pleegzorg in Vlaanderen. En het is 8,77% meer unieke kinderen, jongeren en gasten dan dezelfde datum het jaar ervoor.

Begeleidingen volgens module

Pleegzorg organiseert zich volgens typemodules die begeleidt worden. Elk

pleegkind of pleeggast heeft minstens één verblijfsmodule bij een pleeggezin of gastgezin. Elke verblijfsmodule is gekoppeld aan begeleiding. Het gemiddeld aantal modules per maand voor 2019 is 1.681.¹³ Figuur 1 toont de gemiddelde aantallen per module per maand voor 2019.

F.1.: Maandelijks gemiddeld per module in 2019

Bron: BINC registratie en eigen registratie

De modules van ondersteunende pleegzorg behoren tot de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening (RTH). Ook de modules voor de pleeggasten zijn allen RTH. Evenwel zijn de grootste aantal modules deze binnen de perspectiefzoekende en perspectiefbiedende pleegzorgmodules, twee

¹³ Registratie uit BINC via 'Bereken inzet' maar met een correctie uit de tools voor behandelingspleegzorg.

modules die zich situeren binnen de niet-rechtstreeks toegankelijke jeugdhulpverlening (NRTH).

Welk type module ingezet wordt, hangt af van waar het perspectief voor het verblijf van het kind ligt, alsook de opvoedingsverantwoordelijkheid. Een kind wiens perspectief bijvoorbeeld in het gezin van oorsprong ligt, alsook de opvoedingsverantwoordelijkheid, bevindt zich in ondersteunende pleegzorg. Een kind waar het perspectief onduidelijk is, bevindt zich normaal in een perspectiefzoekende module. Een kind waarvan het perspectief van het verblijf zich in het pleeggezin bevindt, treffen we aan in een perspectiefbiedende module. De opvoedingsverantwoordelijkheid ligt dan ook in het pleeggezin.

Daarnaast kunnen jongeren, het pleeggezin of de ouders ook een extra ondersteuning krijgen. Deze ondersteuning noemt behandelingspleegzorg. Het doel van behandelingspleegzorg is het (preventief) opvangen van specifieke psychiatrische of emotionele en gedragsproblemen bij perspectiefzoekende en -biedende pleegzorg. De module kan niet ingezet worden in kader van ondersteunende of crisisleegzorg. Het omvat een behandeling voor het pleegkind of de pleeggast en/of een intensieve training en begeleiding voor de pleegzorger. Behalve 'Pleegzorggerichte ouderbegeleidingen bij langdurige pleegzorgplaatsingen' was er voor ouders ook het aanbod 'Perspectiefzoekend terugkeer naar huis' (of 'Gezinsherenigingsmethodiek').

Behandelingspleegzorg kan als modules ingezet worden in combinatie met een andere hulp- en dienstverlening, of in samenwerking met een psychiatrisch ziekenhuis. Het is de dienst voor pleegzorg die bepaalt of een behandelingspakket bovenop de generieke begeleiding noodzakelijk is. Voor behandelingspleegzorg hinkte West-Vlaanderen tot in 2018 achterop. Daar is sinds 2018 verandering in gekomen.

In 2019 startte een reorganisatieproces rond het aanbod 'Behandelingspleegzorg', dit op vraag van het Agentschap Jongerenwelzijn (Opgroeien) en in samenwerking/afstemming met alle pleegzorgdiensten. Zo werd een voorwaarde voor blijvende subsidiëring : een door het agentschap goedgekeurde fiche voor elk specifieke aanbod binnen behandelingspleegzorg, dit wetenschappelijk onderbouwd en met een duidelijke pleegzorgspecifieke nood en meerwaarde.

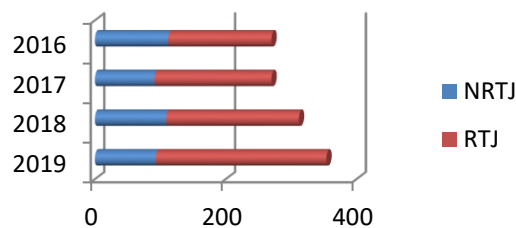
Gestarte begeleidingen in 2019

In het afgelopen jaar opende Pleegzorg West-Vlaanderen 354 dossiers van kinderen en gasten in een pleeggezin. Tegenover 2018 betekenen deze 354 opgestarte dossiers een stijging van 13,46%. In het Vlaamse pleegzorglandschap vormt ons aandeel van nieuwe dossiers 19,14%.

De 354 dossiers gaan over 339 unieke kinderen en gasten. Aan de hand van de eigen registratie telden we 51 nieuwe begeleidingen van pleeggasten in 2019. Het aandeel van de pleeggasten in de gestarte plaatsingen van 2019 is 15,04%.

Sinds 2016 stijgt het aandeel van de kortlopende begeleidingsmodules in de opgestarte dossiers. Dit zijn de modules binnen de RTJ. Tussen 2016 en 2019 betekent dit een toename van 26% (Figuur 3 (F.3.)).

F.3.: Verhouding NRTJ - RTJ in de opgestarte dossiers 2016-2019

Bron: BINC registratie

T.3. Dossiers van pleegkinderen en -gasten gestart van 1/01/2019 tot 31/12/2019

	Start dossiers	NRTJ	%	RTJ	%
Pleegzorg	1.850	925	50,00%	925	50,00%
Pleegzorg West-Vlaanderen	354	93	26,27%	261	73,73%

Bron: BINC registratie

Tabel 3 (T.3.) geeft weer in welke mate de gestarte plaatsingen gebeurden in de rechtstreeks toegankelijke (RTJ) of de niet-rechtstreeks toegankelijke hulpverlening (NRTJ). In West-Vlaanderen ligt de verdeling tussen rechtstreekse en niet-rechtstreekse jeugdhulp bij de opstart van pleegzorg anders dan in gans Vlaanderen.

Voor de gestarte dossiers binnen de NRTJ kennen we -op basis van de BINC registratie- niet de aanmelder bij de intersectorale toegangspoort.

Voor de rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp komen de aanmeldingen in 2019 voornamelijk van de jeugdrechtbank (21,46%). Toch zien we een grote procentuele daling van het aantal aanmeldingen vanuit de jeugdrechtbank tussen 2016 en 2019 (-30,9%). Vervolgens komen veel aanmeldingen van de jongere of zijn context (15,71%) en het crisismeldpunt (14,94%), deze laatste twee verdubbelen zowat hun aanmeldingen voor het RTJ aanbod tegenover 2018. We stellen vast dat het OCJ ook jaar na jaar minder aanmeldingen doet bij pleegzorg voor het RTJ aanbod: 2019 (9,96%) < 2018 (14,29%) < 2017 (15,64%) < 2016 (16,46%). De brede instap staat met alle organisaties tezamen slechts in voor 9,2% van de aanmeldingen in het RTJ aanbod.

Beëindigde plaatsingen in 2019

In 2019 sloot Pleegzorg West-Vlaanderen 267 dossier van 256 unieke jongeren af. Hieronder waren 27 dossiers van pleeggasten (eigen registratie). Voor 4 gasten kwam een einde aan de perspectiefzoekende plaatsing en voor 6 gasten eindigde de ondersteunende plaatsing, terwijl voor 15 gasten de perspectiefbiedende pleegzorg eindigde. Ten

slotte liep er in 2019 twee keer een crisisplaatsing voor een pleegvast.

We hebben voor 2019 in Pleegzorg West-Vlaanderen een procentuele stijging van 22,19% meer afgesloten dossiers dan in 2018, terwijl op Vlaams niveau procentueel minder dossiers werden afgesloten (-2,74%).

In de 267 afgesloten dossiers treffen we 628 jeugdhulpbeslissingen (JHB)¹⁴ aan die in deze dossiers werden genomen. Ieder dossier kent één of meerdere jeugdhulpbeslissingen. Hieronder een overzicht van het aantal beslissingen en schakelingen voor pleegzorg over heel Vlaanderen en voor Pleegzorg West-Vlaanderen (PZWVL) (tabel 4 (T.4.)).

T.4. Aantal (#) beslissingen en schakelingen in de afgesloten dossiers in 2017

	Pleegzorg	PZWVL
# afgesloten dossiers	1.192	267
# JHB	3.053	628
# schakelingen	1.412	231

Bron: BINC registratie

Gemiddeld wil dit zeggen dat het aantal beslissingen per dossier voor Pleegzorg West-Vlaanderen neerkomt op 2,35 beslissingen. Dit maakt duidelijk dat er in heel wat dossiers méér dan één beslissing was. Van deze

¹⁴ Een jeugdhulpbeslissing is een beslissing tot jeugdhulp in de organisatie, met vermelding van de aanbevolen modules en met een begin- en einddatum. De jeugdhulpbeslissing is afkomstig van de toegangspoort (jeugdhulpregie) of van de voorziening zelf indien het gaat om een uitsluitend rechtstreeks toegankelijk hulpaanbod.

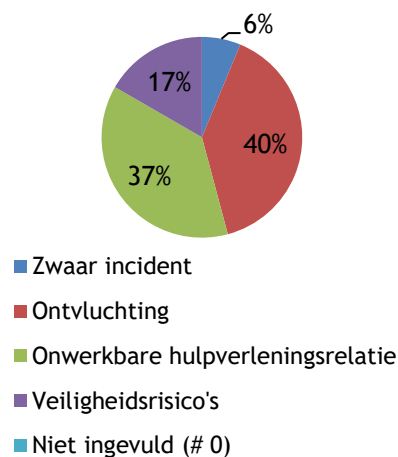
beslissingen was er geen enkele met een gerechtelijke verwijzingsgrond van een misdrijf omschreven feit. Andere cijfers tonen ons dat voor de rechtstreeks toegankelijke als de niet-rechtstreeks toegankelijke modules te samen 231 beslissingen een gerechtelijke verwijzingsgrond van ‘verontrustende opvoedingssituatie’ kenden. Dit is goed voor 36,78% van de beslissingen in 2019. Als de begeleiding is afgerond, registreren we hoe de begeleiding is beëindigd, wat de verschillende samenwerkingsverbanden¹⁵ zijn en welke vervolghulp geadviseerd wordt.

De begeleidingsduur van de afgesloten dossiers (# 267) was gemiddeld 1.008 dagen. De gemiddelde begeleidingsduur op Vlaams niveau is 1.212 dagen. Dit is afhankelijk van de modules waarin de afgesloten dossiers zitten. We beschreven eerder dat het aandeel van de gestarte rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp modules in Pleegzorg West-Vlaanderen groter is dan het gemiddelde in Vlaanderen. De rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp modules die tot maximaal 180 dagen lopen, vormen in West-Vlaanderen samen 43,45% van de afgesloten dossiers in 2019.

Voor 247 (van de 267) afgesloten dossiers treffen we een BINC-eindregistratie aan waarin wordt aangegeven wat de reden tot het afsluiten van het dossier is. Voor 1 op de 5 afgesloten dossiers (48 van de 247 in 2019) is sprake van uitval. Uitval definieert men in BINC als volgt: het eenzijdig stopzetten van de hulpverlening vanuit cliënt-perspectief of perspectief van de voorziening. In pleegzorg spreken we eerder van breakdown wat we omschrijven als niet geplande voortijdige beëindiging van pleegzorgplaatsingen om negatieve redenen. Figuur 4 (F.4.) toont de mogelijke soorten uitval, geregistreerd bij dossierafsluiting.

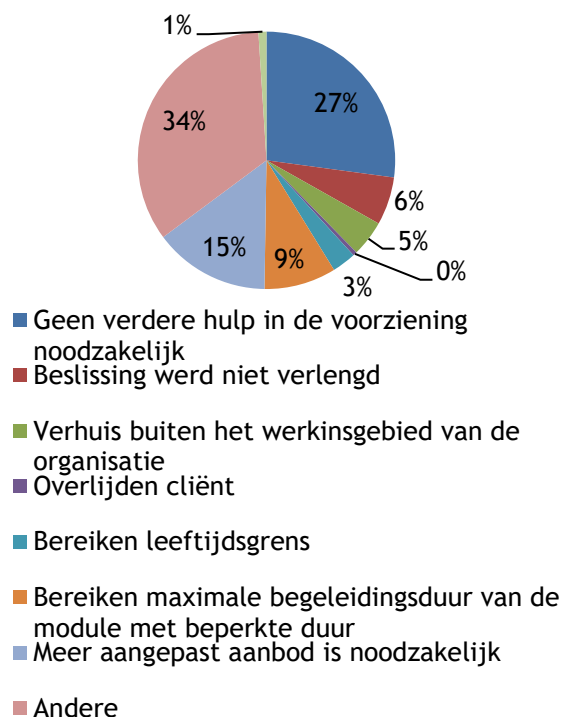
¹⁵ Het jeugdhulplandschap in Vlaanderen maakt gebruik van modules. Het hulpaanbod van alle hulpverleningsinstanties wordt daarvoor op eenzelfde manier omschreven. Modules kunnen ook gecombineerd worden ingezet. Ook modules van een andere voorziening.

F.4: Soort uitval bij afgesloten dossiers in 2019

Bron: BINC registratie

F.5: Redenen einde van afgesloten dossiers (bij geen uitval) in 2019

Bron: BINC registratie

Een dossier kan ook afgesloten worden zonder dat er sprake van uitval is. In dat geval registreren we in BINC de reden voor het einde van de begeleiding bij het afsluiten van een dossier. Figuur 5 (F.5.) toont de reden van het einde van de begeleiding wanneer er geen uitval is.

Een dossier wordt echter meestal (in 2019 voor 199 van de 247 keer, of dus voor 4 op de 5 dossiers) afgesloten zonder dat er sprake

van uitval is. Figuur 5 (F.5.) toont de reden van het einde van de begeleiding wanneer er geen sprake van uitval is. Voor 27,14% was de inschatting dat verdere hulp in het pleeggezin niet noodzakelijk was. Voor 15% leek een meer aangepast hulpverleningsaanbod noodzakelijk. 3% bereikte de leeftijdsgrens, 9% bereikte de maximale begeleidingsduur van de module met beperkte duur, 5% verhuisde buiten het werkingsgebied van de organisatie. Voor 34,17% werd 'andere' ingevuld, niet nader toegelichte redenen.

Beleid vorm geven vanuit begeleidingscijfers

De cijfers in deze fiche beschrijven de begeleidingen die pleegzorgbegeleiders en medewerkers van behandelingspleegzorg opnemen binnen Pleegzorg West-Vlaanderen. Ze zijn wat ze zijn. De cijfers zijn omvangrijk

en toch ook beperkt. Heel wat cijfers zijn daarenboven indicatief. Ze roepen vragen op en zijn stof tot discussie. Ze bieden kansen aan de organisatie om met de indicaties aan de slag te gaan, uit te spitten wat de cijfers en de beschrijving ervan op terrein betekenen. Er vaststellingen en strategieën aan te koppelen.

Een hele taak is het om cijfers als indicator te nemen om je beleid vorm te geven. De overheid wil dit stimuleren en lanceerde in 2018 ook een traject om met alle organisaties binnen de jeugdhulpvoorzieningen aan de slag te gaan met indicatoren om het effect van de hulpverlening te meten en de uitkomst als hefboom te hanteren om de hulp- en dienstverlening te verbeteren. In 2019 ontstonden visieteksten en bepalingen om dit te concretiseren. Word vervolgd dus!